

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel

mti belső hírek

1973. december 18.

bb.1. az új évben : új törvény a büntető eljárásról - interjú
dr. szakács Ödönnel, a legfelsőbb bíróság elnökével

1/tf/gk/h1/a/hgy

1973. december 18.

1974. január 1-én hatályba lép a büntető eljárásról szóló új törvény. Idei utolsó ülészakára készülő országgyűlésünk alkotó tevékenysége során az idén első törvényként fogadta el /március 23-án/ ezt az eljárásjogi kódexet, amely, 1973. évi 1. törvény, jelzéssel került be a törvénytárba. az új jogszabály gyakorlati jelentőségéről és alkalmazásáról dr. szakács Ödön, a legfelsőbb bíróság elnöke interjút adott Tóth Ferencnek, az mti igazságügyi tudósítójának:

milyen rendelkezéseket tartalmaz az új törvény a büntető eljárás alapelveiről ?

- az új törvény a megelőzőnél nagyobb számú alapelvet ismer. ezek rendkívül fontosak, mert egyrészt kifejezésre juttatják azokat a legfontosabb követelményeket és célokat, amelyeket az új törvény megvalósítani kíván, másfelől pedig ezeknek az állandó szem előtt tartásával kell értelmezni az egyes további törvényi szabályokat.
/folyt.köv./

bb.1./ az új évben.....1.folyt./-a

- mindjárt a törvény legelején szerepel az ártatlanság vélelme. eszerint: senki sem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg. nem a terhelt köteles ártatlanságát bizonyítani, hanem a bűnösség bizonyítása a büntetőügyekben eljáró hatóságok feladata. valójában - hangsúlyozta dr. szakács ödön - ez eddig is érvényesült, a bíróságok gyakorlatában, de igen fontosnak tartom, hogy most az új kódex külön deklarálja az alapelvek között, ami első ízben történt meg a magyar büntetőjog történetében. egyébként ezzel az elvvel függ össze az a további rendelkezés is, amely szerint a minden kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem lehet a terhelt terhére értékelni.

- fontos az az alapelv is, hogy a büntető eljárásban a személyi szabadságot és az egyéb állampolgári jogokat tiszteletben kell tartani és azok csak törvényben meghatározott esetekben korlátozhatók. ide tartozik az is, hogy a hatóságok kötelessége az eljárás résztvevőit jogaikról tájékoztatni és kötelességeikre figyelmeztetni.

- az előzetes letartóztatással kapcsolatban igen érdekes a legfelsőbb bíróságot az új törvény szerint megillető - eddig ismeretlen - jogkör. eszerint az ügyész által elrendelt előzetes letartóztatás legfőleg a nyomozás határidejének lejártáig tart. ha az ügy bonyolult, a járási vezető ügyész az előzetes letartóztatást egy hónappal, a megyei főügyész további egy hónappal meghosszabbíthatja. ha pedig három hónap eltelt, ilyenkor csak a legfőbb ügyész jogosult azt meghosszabbítani, és havonta megvizsgálja, hogy indokolt-e fenntartani. új rendelkezés az, hogy egy éven túl az előzetes letartóztatást kizárólag a legfelsőbb bíróság jogosult meghosszabbítani.

- ugyancsak kiemelkedő fontosságú a védelem elvének a deklarálása. eszerint a terheltet megilleti a védelem joga, és érdekében az eljárás bármely szakaszában - tehát már az eljárás megindításától kezdve - védő járhat el. a továbbiakban azután részletesen szabályozza a törvény a védelem jogát és ami különösen fontos, jelentősen bővíti a védő szerepét már az eljárás nyomozati szakaszában.

- ezzel kapcsolatos továbbá az is, hogy a jogorvoslati jogosultság külön alapelveként szerepel. ez azt jelenti, hogy a hatóságok határozatait és intézkedéseit ellen jogorvoslatnak van helye. ez alól csupán a nem ügydöntő határozat kivétel.
/folyt.köv/

- 2 -

bb.1./ az új évben.....2.folyt./-a

- még említhető a szóbeliség és a közvetlenség elve, ami annyit jelent, hogy a bírósági tárgyalás szóbeli és a bíróság határozatát a tárgyaláson közvetlenül megvizsgált bizonyítékokra alapítja. a tárgyalást egyébként általában nyilvánosan kell tartani.

- kérdése kapcsán ki kell emelni a bizonyítékok szabad értékelésének az elvét, mely szerint a bizonyítási eszközöknek nincsen előre meghatározott bizonyító ereje, hanem a hatóságok azokat szabadon értékelik. igen lényegesnek tartom, hogy - az eddigi szabályozástól eltérő szövegezésben - kimondja a törvény azt, hogy a terhelt beismerő vallomásának sincs előre bizonyító ereje, hanem ilyenkor is meg kell szerezni az egyéb bizonyítékokat.

a büntető törvénykönyv rendelkezéseivel miként van összhangban az eljárási törvény?

- a büntető eljárásról szóló törvény célja éppen az, hogy biztosítsa az ugynevezett anyagi büntető törvény, szóval a büntető törvénykönyv helyes, tehát a szocialista törvényességnek és a jogpolitikai elveknek megfelelő alkalmazását. a két kódexnek ezért teljes összhangban kell állnia egymással.

- annak, hogy az 1962. évi eljárási törvény helyébe az országgyűlés új törvényt alkotott, egyik indoka éppen az volt, hogy a btk. 1971. év végén igen jelentősen módosult, és ennek megfelelően kellett gyökeresen átalakítani a büntető eljárás szabályait. ezek a módosítások több irányúak voltak. az egyik leglényegesebb az volt, hogy míg a korábbi törvény szerint csak egyféle büncselekmény-fajta volt: a büntetett -, addig az új szabályozás: büntetett és vétséget ismer. ez utóbbiak az előbbiekhöz képest kisebb súlyú cselekmények, amelyeket a törvény egy évnél nem súlyosabb - illetve gondatlan cselekmény esetén három évnél nem súlyosabb - szabadságvesztés büntetéssel fenyeget.

- ennek megfelelően az egész eljárási törvényben differenciálni kellett a büntetett és a vétségi eljárás között; merőben helytelen lett volna ugyanis, ha a büntetett és a vétség közötti alapvető megkülönböztetés az eljárási jogban nem érvényesülne.
/folyt.köv/

- 3 -

bb.1.-/ új évben.....3.folyt./-a

az új kódex tehát már a nyomozás során különbséget tesz büntetési és vétségi eljárás között. ugyanez vonatkozik a bírósági eljárásra is, sőt a másodfoku bírósági eljárás is különbözik, aszerint hogy büntetési vagy vétségi ügyben folytatott eljárásról van szó. ez utóbbi minden vonatkozásban jelentősen egyszerűbb, mint a büntetési eljárás, amit a törvény részletes rendelkezésekkel szabályoz.

formai tekintetben miként változik a bíróságok ítélkező tevékenysége?

- itt mindenekelőtt az ítélkező bíróság összetételéről kell szólni. jelenleg az első foku büntetőbíróságok ítélkező tevékenységüket mindig háromtagú tanácsban fejtik ki, amely egy hivatásos bíróból és a két népi ülnökből áll./ a másodfoku bíróság tanácsa három szakbíróból áll./ az új törvény lényeges változást hozott: a vétségi eljárásban bevezette az egyesbíráskodást. az egyesbíró tehát népi ülnökök nélkül jár el, míg a büntetési eljárásban továbbra is az említett háromtagú tanács ítélkezik elsőfokon.

- a törvénynek ez az új rendelkezése összhangban áll az alkotmány vonatkozó rendelkezésével és abból indul ki, hogy a kisebb jelentőségű bűnügyek elbírálása nem igényli az ülnökök bevonását. ez is összefügg azzal a differenciálással, amely a büntetési és a vétségi eljárás között fennáll. távolról sem jelenti azt, mint ha a népi ülnökök részvétele az igazságszolgáltatásban nem lenne alapvető jelentőségű és azt ne követelné meg szocialista fejlődésünk demokratizmusa. ugyanakkor viszont az eljárás egyszerűsítése mozditja elő, hogy a kisebb ügyek elbírálása egyesbíró hatáskörébe tartozik.

- megemlíteni kívánom, hogy vannak viszont olyan rendkívül bonyolult vagy kiemelkedő jelentőségű ügyek, amelyek elbírálását a törvény öttagú tanács elé utalja. ilyenkor a megyei, illetőleg a fővárosi bíróság két hivatásos bíróból és három népi ülnökből álló tanácsban jár el. úgy vélem, ez a szabályozás is hozzájárulhat ahhoz, hogy a különösen bonyolult bűnügyekben való ítélkezés és ítélhetőség szakszerűségét fokozza.
/folyt.köv./

- 4 -

M

.1./ új évben.....4.folyt./-a

mely eljárási szakokban változnak, bővülnek az állampolgárok jogai?

- az egész törvényt jellemzi, hogy nem szűkíti, hanem több vonatkozásban bővíti az állampolgárok, elsősorban a terhelt jogait. ez is összhangban áll a jogpolitikai irányelvekkel, amelyek szerint biztosítani kell, hogy akivel szemben büntető eljárást indítanak, az a törvényben meghatározott módon védekezhessen. a védő köteles minden törvényes védekezési eszközt és módot felhasználni és elősegíteni a büntetőügyek gyors, alapos elbírálását.

- a védelem jogát a törvény nemcsak biztosítja, hanem kiszélesíti. a nyomozás során, mielőtt a hatóság közli a gyanúsítást az illető személlyel, nyomban köteles figyelmeztetni a gyanúsítottat, arra, hogy védőt választhat, illetve védő kirendelését kérheti; ha pedig a védelem kötelező - figyelemmel a bűncselekmény súlyára a - fel kell hívni a figyelmét arra, hogy amennyiben három napon belül nem hatalmaz meg védőt, a hatóság rendeli ki. a nyomozás során a védőnek különböző jogai vannak. így: a gyanúsított kihallgatásánál jelen lehet, kérdések feltevését indítványozhatja, sőt a tanúk kihallgatásánál is jelen lehet.

- a terhelt jogainak bővítését jelenti többek között az is, hogy az új törvény szerint a terhelt közvetlenül a tárgyalás alatt is értekezhet védőjével, sőt a tanács elnökének engedélyével ez még saját kihallgatása közben is lehetséges.

- de nemcsak a terhelt jogai növekedtek, hanem bővültek a sértett jogai is. sértetten azt értjük, akinek jogát vagy jogos érdekét a bűncselekmény sértette vagy veszélyeztette. jelen lehet a nyomozás során a törvényben meghatározott esetekben, míg a bírósági eljárásban általában bármely eljárási cselekménynél. az őt érintő iratokat a nyomozás befejezését követően megtekintheti. az eljárás minden ~~szakaszában~~ *szakaszában* ~~indítóanyagokat~~ *és*

és észrevételeket tehet, a tárgyaláson a kihallgatottakhoz kérdés feltételét indítványozhatja, és azon felszólalhat, mégpedig közvetlenül az ügyész vádbeszéde után. indokolt és helyes, hogy a bűncselekmény sértettje minél szélesebb körben érvényesíthesse a büntető eljárás során jogait, mindenekelőtt ugynevezett polgári jogi igényét, amelynek célja az őt ért kárnak a terhelt részéről való megtéríttetése.
/folyt.köv./

- 5 -

M

bb.1./ új évben.....5.folyt./-a

hogyan szolgálja az új jogszabály a büntető eljárások egyszerűsítését, gyorsítását? mit kell tudni a bíróság elé állításról?

- már az eddig elmondottakból kitűnik, hogy az új törvény nagymértékben kívánja egyszerűsíteni és gyorsítani a büntető eljárást, anélkül, hogy ez a legcsekélyebb mértékben a szocialista törvényesség sérelmével járna. számos rendelkezés biztosítja ezt a célkitűzést. az olyan formális elemek, amelyekről kiderült, hogy az eljárást inkább késleltetik, mint elősegítik az új törvényben nem szerepelnek.

- elég egyebek közt megemlíteni, hogy a nyomozás során a külön alakoszerű határozattal terheltté nyilvánítás mint fölösleges intézmény megszűnt. ami a bírósági eljárás illeti, az ugynevezett előkészítő ülés - amely a tárgyalást megelőző szakaszban szerepel - ugyancsak meglehetősen formális jellegű volt. eddig a törvény ilyen előkészítő ülés tartását hét esetben írta elő kötelezően, ami kétségtelenül lassította az eljárást. az új törvény ezt felismerve: a bíróság mérlegelésétől teszi függővé, hogy szükséges-e vagy sem ilyen előkészítő ülés tartása. ez most már csupán egyetlen esetben kötelező, mégpedig akkor, ha a bíróság az iratoknak az ügyészhez való visszaküldéséről határoz.

- ami a bíróság elé állítás intézményét illeti, ezt az új törvény kiszélesíti. összhangban áll ugyanis a törvény általános célkitűzésével az, hogy a bűncselekmény elkövetését a felelősségre vonás minél gyorsabban kövesse. a járásbíróság hatáskörébe tartozó olyan bűncselekmény miatt, amelyre a törvény ötévi szabadságvesztésnél nem súlyosabb büntetést rendel, a terhelt a bűncselekmény elkövetésétől számított hat napon belül bíróság elé állítható, ha az ügy megítélése egyszerű, a bizonyítékok rendelkezésére állnak és a terhelt tetten érték vagy a bűncselekmény elkövetését beismerte.

milyen feladatokat ró az eljárási törvény a legfelsőbb bíróságra a törvénysértések kiküszöbölése érdekében?

- a törvénysértések orvoslásának igen fontos eszköze a törvényességi óvás, amely egyben az egységes ítélkezés biztosítását is szolgálja. ez nem perorvoslat, hanem a legfőbb ügyészt és a legfelsőbb bíróság elnökét megillető jog a jogerős bírósági határozat megtámadására. a törvényességi óvást a legfelsőbb bíróság bírálja el. abban a rendkívül kivételes esetben, ha a törvényességi óvást a legfelsőbb bíróság határozata ellen emelték, a héttagú elnökségi tanács hatáskörébe tartozik az óvás elbírálása.
/folyt.köv./

- 6 -

bb.1./ új évben.....6.folyt./-a

- az új törvény részletesen szabályozza a törvényességi óvás intézményét. igen lényeges az a törvényi rendelkezés, hogy ha a megtámadott határozat jogerőre emelkedésétől számított egy év eltelté után kerül sor törvényességi óvás emelésére: ilyenkor a legfelsőbb bíróság az elvi irányítás céljából csupán megállapítja a törvénysértést, de nem hozhat a terheltre nézve semmiféle hátránvosabb rendelkezést. ezt követeli meg a jogerő tisztelete, s az, hogy egy év után az elítélt se maradjon bizonytalan-ságban.

- egyéb esetekben ha a legfelsőbb bíróság a törvényességi óvást alaposnak találja, megállapítja, hogy a megtámadott határozat törvénysértő, egyben azt hatályon kívül helyezi és visszaküldi új eljárásra a korábban eljáró bírósághoz, vagy pedig maga hozza meg a törvénynek megfelelő határozatot, - mondta befejezésül dr. szakács ödön./mti/

bb.2. művészi kisfilm-vetítések a szépművészeti múzeumban

1/mn/tr/h1/a/hgy

1973. december 18.

művészeti kisfilm-vetítések sorozatát indítja a közeljövőben a művészetbarátok számára a szépművészeti múzeum. elsőként december 19-én szerdán délután 16.45 órakor, az ókori egyiptomi művészete, című kisfilmet vetítik. bevezetőt dr. wessetzky vilmos egyiptológus mond./mti/

bb.3. narancstermés szegeden

vid/ká/a/hgy

1973. december 18.

sárgára érett a narancs a szegedi józsef attila tudományegyetem botanikus kertjének üvegházában. az illatos délszaki gyümölcsök átlagosan 20 dekára fejlődtek. az üvegház tetejéig érő, dúz lombos fa bő termést hozott az idén és korábban érték be a narancsok, mint más esztendőben./mti/

- 7 -

bb.4. ujdonságok a színháztudományi intézetben - dr. bizó gyula igazgató nyilatkozata

t/m/m/h/a/hgy

1973. december 18.

eredményekben gazdag esztendő zár a magyar színháztudományi intézet. mint dr. bizó gyula igazgató elmondta az mti munkatársának, az elmúlt időszakban különösen sokat tettek a magyar színház külföldi megismertetéséért, sikerrel hívták fel a figyelmet a magyar dramaturgia jónéhány új alkotására. a spanyol, orosz és angol nyelven rendszeresen napvilágot látó magyar színházi hírek a világ számos országába viszi el az új hazai bemutatók hírét. jelentős vállalkozás a dramaturgiai híradó is, amely három hetenként jelenik meg, s a világ színházi eseményeiről informálja a hazai érdekelteket. az idei év fontos vállalkozása volt az a sorozat, amelyben kiváló magyar rendezők, többek között ágón ottó, kazimir károly, marion andre, major tamás, vámos lászló és várkonyi zoltán portréját, rajzolták meg, a kiadványok nép szerűségére jellemző, hogy különlevélben fejezte ki értük köszönetét olyan színházi nagyság, mint laurence olivier, pierre dux, tovsztonogov, liviu ciulei, stiller és mások.

a színháztörténeti osztályon is szorgalmasan folyik a múlt még fellelhető emlékeinek gyűjtése, konzerválása, megőrzése. a fotótárban mintegy 34 ezer fényképen őrzik az elmúlt évtizedek magyar színházi életének legjelentősebb fejezeteit, legkiemelkedőbb alakjainak szerepeit. rendkívül gazdag a diszlettervtár is, ahol többek között varga mátyás és oláh gusztáv munkáit tárolják. a színházi adattárban a magyar színháztörténetről nyújtanak bőszeges, 1949. óta pedig teljes áttekintést. megtalálható benne az előadások szereplőlistája, sajtóanyaga, minden történeti vonatkozású adata. ehhez csatlakozik a festmények, grafikák és szobrok formájában összegyűjtött magyar színészportrék tára, a színházi és színházépítészeti dokumentumok sokasága.

az elmúlt időszakban gyarapodott az emléktárgyak gyűjteménye is. a színháztudományi intézet birtokába került például hegedűs gyula és vizvári mariska szinte teljes gyűjteménye, németh antal hagyatéka, amelyben rendkívül sok fotó, diapozitív és levél szerepel. 1973-ban szerezték meg a hevesi sándor-féle hagyaték utolsó részét, amelyben többek között ott található mindeddig ismeretlen naplója utolsó éveiről, levelei, szindarabjai, tanulmányai és újságcikkei. számos értékes darab került ide pálmay ilka, szilágyi ede, fedák sári hátrahagyott tárgyaiból is. legutóbb pedig kiss manyi hagyatékának színháztörténetileg jelentős részét vették birtokba: szerződések, fényképeket, két teljes színpadi jelmezét. nemrég gyarapodtak felkai ferenc és heltai jendó színházi vonatkozású dokumentumaival is.

/folyt.köv./

- 8 -

bb.4./ ujdonságok.....folyt./-a

ugyancsak az idén indult meg a színháztörténeti könyvtár című sorozat. elsőként könyves máté könyve, a játékszini koszoru látott napvilágot. a sorozatban évente 2-3 kötet jelenik majd meg. tervezik széchenyi istván 1932-es röpiratának kiadását., valamint a nemzeti színház megalapítása érdekében folytatott levelezésének, felszólalásainak, iratainak publikálását. szó van erdődy jános 1792-ből való magyar játékszini krónikájának, vahot imre 1852-ből származó magyar és egyetemes színháztörténetének megjelentetéséről. bizonyára nemcsak a szakmát érdeklí majd szuper károly színháztörténeti naplója, amely az 1830-50 közötti éveket öleli fel.

a tervek szerint a bajor gizi emlékmúzeumot, az intézet mind- eddig egyetlen kiállító helyiségét, két-három szobával bővítik, így a múltból megőrzött értékes relikviák újabb részét tárhatják az érdeklődők elé. erre valószínűleg egy év múlva kerül sor. nyáron a tihanyi múzeumban a magyar bábszínház-történet alakulásáról adnak átfogó képet, bemutatva az intézetben őrzött gyűjtemény jelentős részét./mti/

bb.5 több kocsonyahus és virsli - bőszeges husellátás várható az évvégi ünnepekre

1/jf/tr/1e/a/hgy

1973. december 18.

az állatforgalmi és husipari vállalatok felkészültek a lakosság ünnepi hus-és huskészítmény igényének kielégítésére; az ipar zökkenőmentes és bőszeges ellátást ígér. az évvégi ünnepekig 220 000 sertést és 12 000 hizómarhát vágnak le és dolgoznak fel. ezzel kielégítik a megrendeléseket, elegendő mennyiségű hus és huskészítményt adnak a belkereskedelemnek. az elmúlt év hasonló időszakában 580 vagon sertéshust vásároltak a fogyasztók, az idén pedig 613 vagon áru áll rendelkezésükre, emellett még 60 vagonnal több marhahus és kereken 50 vagonnal több huskészítmény vár eladásra. mindent egybe vetve az idei ünnepekre 15 százalékkal több husárut küldenek a boltokba.

jónak ígérkezik a kocsonyahus-ellátás. az értékesítésre váró mennyiséget az ipar további 20 vagonos szállítással egészíti ki a ünnepek előtt. huskészítményekből - virsliből gépsonkából, füstölthusból - az ipar annyit szállít, mint amennyit a kereskedelem az ünnepekre megrendelt és így nem lesz fennakadás az ellátásban. a tőkehusellátást budapesten és vidéken friss husból biztosítják. budapesten szilveszter előtt 28 vagon virsli küld az ipar az üzletekbe, három vagonnal többet, mint egy évvel korábban. /mti/

- 9 -

bb.6. befejeződtek a lakóbizottsági választások

1/-don/fé hi hgy

1973. december 18.

december 15-ével befejeződött a budapesti lakóbizottságok, a lakóbizottsági felelősök és a vezetőségek újjáválasztása. a fővárosban mintegy 11.400 lakóbizottságot választottak; tagjaik száma eléri a 40.400-at. a házi önkormányzati szervek 71 százaléka 3 tagu, 29 százaléka 5 vagy ennél több tagu. a nagyobb létszámú testületeket általában a szövetségi házakban hozták létre.

mint a fővárosi tanács összesített adataiból kitűnik, a lakóbizottságok tajainak mintegy 40 százaléka kicserélődött. a közéleti szereplésre sok fiatal kapott megbízatást. a nők csaknem 50 százalékos képviselőket kaptak az újjáválasztott lakóbizottságokban. növekedett a fizikai dolgozók részvétele is.

említést érdemel, hogy a lakóbizottsági választások iránt valamennyi budapesti városrészben nagy volt az érdeklődés. a gyűléseken csaknem 400 ezren vettek részt és sok ezer közérdekű bejelentés hangzott el. a belső kerületek lakói többnyire a kereskedelmi hálózat bővítését, a lakóépületek felújítását sürgették. a peremvárosrészek lakói főként a közlekedés fejlesztésére hívták fel a figyelmet. mint a kerületi tanácsoknál elmondták: a lakóbizottsági gyűléseken elhangzott jogos kéréseknek, javaslatoknak a pénzügyi lehetőségekhez mérten eleget tesznek, az indítványok a kerületfejlesztési tervekben helyet kapnak.

a lakóbizottságok munkáját a tanácsok a helyi népfrent-bizottságokkal közösen segítik, irányítják. éppen ezért az elkövetkező időszakban megismertetik velük előadás-sorozatokat, írásos tájékoztatók segítségével a főváros, illetve az illetékes kerületi tanács fejlesztési feladatait, a szocialista együttélés szabályainak érvényesítésével összefüggő teendőiket, továbbá az új házirendet, hogy a lakóbizottságok kielégítő felvilágosítást tudjanak adni a hozzájuk fordulóknak. a lakóbizottságok sokrétű teendőinek megismertetésén túl, összefoglalják számukra a társadalmi testületek munkájával kapcsolatos fontosabb tanácsi rendelkezéseket is./mti/

--

- 10 -

bb 7. a jubileumi évben kilencvenezeren látogattak petőfi sándor szülőházához

vid/ká/ny hgy

1973. december 18.

az idei petőfi-émlékévben háromszor annyian látogattak petőfi sándor kiskőrösi szülőházába, mint más esztendőben. január óta csaknem 90.000-en tekintették meg a nádfedeles szülőház ereklyéit, s melllette a petőfi irodalmi múzeum értékes anyagát. sok petőfi-rajongót vonzott kiskőrösre az a december 30-án fátylas ünnepséggel befejeződő jubileumi program negyven színvonalas rendezvénye, amellyel a szülőváros adózott a költője emlékének. a szülőház emlékkönyvének bejegyzései a költő iránti érdeklődés, szeretet fokozódásáról tanuskodnak. a petőfi -házban járt rengeteg vendég között megtalálhatók a társadalom valamennyi rétegének képviselői, s a külföldiek is. /mti/

--

bb 8. kétszáz ezer hallássérült - zajelhárítási bizottság alakult

1 kg/gg/ny ie la

1973. december 18.

az egyik legalattomosabb környezetártalomnak, a zajnak csökkentésére bizottság alakult a metesz-ben. a bizottság különböző egyesületek, minisztériumszakembereinek közös társadalmi segítségét felhasználva elsődként koordinálja a zaj elleni tevékenységet és a tudományos kutatómunkát. közös munkával már a legfontosabb feladatokat is kijelölték a bizottság tagjai; ezek szerint különösen a nagyvárosi csatlakozó utak, a pályaudvarok és az éjszaka is dolgozó üzemek környéke a fő ,, veszélyterület, itt a legerősebb a zajvédelem megszervezése.

felmérések szerint a zörejeknek, zajoknak kiszolgáltatott ember gyanában ideges, kevésbé jól végzi munkáját, rosszabb közérzete. egy lakásban nappal 40 decibel, éjjel 30 decibel erősségű zaj még a tűréshatáron belül van, de egy utcán robogó autóbusz már 70 decibellel tornáztatja fel egy szobában elhelyezett zajmérő készülék mutatóját. ezért újabban a forgalmas utak mellett az ultra merőlegesen építik a házakat, így kevesebb zaj éri a lakókat. külföldi adatok szerint a reggel bekövetkezett közlekedési balesetek jelentős hányada a zajok miatt rosszul alvók között fordul elő. a bizottság törekvése, hogy társadalmi tevékenységével azoknak az építési terveknek a kivitelezését szorgalmazza, amelyek már a zajártalom elleni küzdelem figyelembe vételével készültek. ilyenek például a szellősen, lazán épített lakótelepi házak is, amelyek kevésbé ,, fogják,, a forgalom okozta zajt, mint a sűrűn egymás mellett húzódó házsorok.

/folyt köv/

-11-

Ac

bb 8. kétszázezer.....folyt/ny

házánkban jelenleg 200.000 hallássérültet tartanak számon, akik közül soknak a zajos munkakörülmények miatt romlott el a hallása. ezért a bizottság a munkahelyi zajártalom elleni küzdelmet is feladatai közé sorolja. leggyakrabban géptermekekben, kompresszor telepeken, kazánkovács műhelyekben kell számolni a zaj okozta veszéllyel. ezeken a helyeken a fül dugók használatán kívül egyebek között a falakra szerelt lyukacsos szerkezetű hangelnyelő anyagokkal védekeznek. az üzemen belüli halláskárosodás megelőzésére már kibontakozóban van az országos audiológiai ellenőrzési hálózat, amelyben mérésekkel vizsgálják: a zajos munkahelyen dolgozók hallása nem károsodik-e. a zajelhárítási bizottság megvizsgálja azt is, hogyan lehetne a hálózat kiterjesztését meggyorsítani./mti/

..

bb 9. 1974-ben: közműfejlesztés a xx.kerületben

i don/tm/ny hi hgy

1973. december 18.

a xx. kerületi tanács jövő évi fejlesztési programja azokat a legfontosabb feladatokat tartalmazza, amelyek a legjobban segítik elő pesterzsébet és soroksár fejlődését. a tervekészítők figyelembe vették a lakosságnek a különböző gyűléseken korábban elhangzott jogos kéréseit, indítványait is.

a kerület fejlesztését célzó program fő tennivalóként a következő esztendőben is a közműhálózat bővítését és a kulturális ellátás javítását jelölte meg. ennek megfelelően a fejlesztésre előirányzott pénzüsszegekből a kommunális ágazat több mint 20, a művelődésügyi pedig 36 százalékkal részesedik. 1974-ben mintegy 20.000 négyzetméternyi területű aszfaltjárda épül. a közvilágítást száz új lámpatesttel javítják. orbánhegyen a kifestésű hálózatot bővítik. a mátyás téren és környékén lakók kérésére, az energiaellátás jobbátételére ugyancsak kifestésű vezeték épül. vízvezetékcsőből több mint egy kilométernyit fektetnek le.

a kerület egészségügyi ellátásának javítására csaknem 4 millió forintot fordítanak. a szakorvosi rendelőintézet és a gyermekkorház részére új műszereket, gépeket vásárolnak majd. a partizán utcában 60 személyes bölcsődét építenek. jövőre adják át rendeltetésének a hunyadi téri új óvodát, valamint a lehel téri 12 tantermes iskolát. 25-25 hellyel bővítik a baross utca 79. és 81. szám alatti óvodát. a kerületi általános iskolák taneszköz-állományának bővítésére félmillió forintot költenek. a középiskolai diákok tanulmányi és szociális segélyének összegét 14.000 forintban állapították meg. sorsoksáron a marx károly utca 169. szám alatti iskola udvarán tanuszoda készül./mti/

..

-12-

bb 10. szervezeten védik a bakony madárvilágát - mintaterület zirc környékén

vid/ká/ny hgy

1973. december 18.

a bakonyi intézőbizottság és a zirci természettudományi múzeum társadalmi összefogásra szólította fel a vidék iskoláit, az erdő-és mezőgazdasági üzemeket, a vadásztársaságokat, továbbá a természetbarátokat a bakony madárvilágának szervezeti védelmére. a cél érdekében részletes programot dolgoztak ki.

a bakonyban a megállapítások szerint 64 helyen fészkelő madárfajta szorul megkülönböztetett védelemre. közöttük nyolc madárfajtát a közvetlen kipusztulás veszélyes fenyeget. fokozott védelemre szorul a többi között a törpesas, a vöröshéja és a kerécsenyőlyom.

a program szerint zirc-és a környező nyolc község határában madárvédelmi mintaterületet hoznak létre, amelyet később nagyobb területre is kiterjesztenek. itt 400 mesterséges faodut helyeznek ki és a téli időszakban gondoskodnak a rendszeres etetésről.

a zirci múzeum munkatársai feltérképezik a bakony ragadozó madárfajtainak fészkelő helyeit. javasolják, hogy ezeken a helyeken néhány évig szüneteltessék a fakitermelést és az állomány-ritkítást. dumántuton mindössze egy helyen, a körös-hegyen, él a fenháti fakopáncs, amelynek megóvására javasolják a terület védetté nyilvánítását. a környéken meghagyják az öreg, korhadó fákat, sőt odvas rönköket is szállítanak ide a randkívül ritka harkályfajta számára./mti/

..

bb 11. a mikroszkóp színpad előadása a szovjet kultúra és tudomány házában - komlós jános és ivan bagyul nyilatkozata

i szö;gk/ny zs hgy

1973. december 18.

az ujonnan megnyílt szovjet kultúra és tudomány házában - újszerű kezdeményezésként - a jövőben rendszeresen fellép a mikroszkóp színpad társulata is. az elképzelésekről nyilatkozott komlós jános, a mikroszkóp színpad igazgatója, valamint i.i. bagyul, a szovjet baráti társaságok szövetségének magyarországi képviselője szőke sándornak, az mti rovatvezetőjének.

/folyt köv/

-13-

bb 11. / a mikroszkóp színpad1.folyt/ny

- örömmel tapasztaltuk, hogy a semmelweis utcai kultúrpalotában nagyszerű színháztermet is kialakították - mondta komlós jános. - ezért született az a gondolat, amely máris megállapodással érett, hogy a mikroszkóp színpadon játszott szovjet darabokat - a „csendesek a hajnalok”, valamint a „versenyelő halála”, című produkciókat - itt is bemutatjuk. a konkrét megállapodás értelmében januárban két előadást tartunk a csendesek a hajnalokból és februárban ugyancsak kétszer tűzzük műsorra a semmelweis utcában is a versenyelő halálát.

komlós jános utalt arra, hogy ezt a kapcsolatot természetesen rendszeresíteni kívánják. április elején ismét szovjet darab premierjének színhelye lesz a mikroszkóp színpad, s várhatóan ezt is játsszák majd a szovjet kultúra és tudomány házában.

- borisz vasziljevnek - akinek a darabját immár két esztendője játsszuk a mikroszkóp színpadon - egy másik kisregényét dramatizáljuk, az „iván hajóját”, -t. kisregény formájában megjelent nálunk, magyarországon is. dramatizált változatát játsszák jelenleg moszkvában. mi adaptáljuk a mikroszkóp színpad körülményeihez, rendezője ezúttal is iglódi istván lesz.

komlós jános örömmel nyugtázta, hogy a szovjet kultúra és tudomány házában létesített könyvtár, folyóirat- és újságterem továbbá nagyszerű lehetőséget biztosít színházi szakembereknek, íróknak, dramaturgoknak a legújabb szovjet drámairodalomban való tájékozódásban. szinte „naprakész”, állapotban lelhető fel a szovjet irodalmi „termés”, legjava, kisregények, novellák, színdarabok: tehát folyamatosan megindulhat a munka, jóval intenzívebben, mint ahogy eddig folyt.

a kultúrpalota új színházterme természetesen nem csupán a mikroszkóp színpad művészei számára áll rendelkezésre - erről szövegtöbbek között nyilatkozatában i.i.bagyul.

- a budapesti szovjet kultúra és tudomány házában az a célja, hogy a magyar közvélemény széles rétegei ismerkedjenek meg a szovjetunió kultúrájával, művészetével, irodalmával, tudományával, egyáltalán: a szovjetunió népeinek legkülönbözőbb szellemi értékeivel. minél többet szeretnénk bemutatni magyar barátainknak a szovjet emberek életéről, alkotómunkájáról. ebben a törekvésünkben az egyik leghatásosabb eszköz a művészi megfogalmazás.

/folyt köv/

-14-

NA

bb 11. / a mikroszkóp színpad.....2.folyt/ny

a szovjetunió népeinek művészetét természetesen képtelenek vagyunk teljes egészében tolmácsolni: éppen ezért nagy örömmel fogadtuk azt az ötletet, hogy a budapesti mikroszkóp színpad rendszeresen fellép a kultúrpalotában. ezt a nagyszerű kezdeményezést a jövőben is folytatni kívánjuk: szeretnénk, ha más magyar színházak is szorosban együttműködnének a szovjet kultúra és tudomány házával. szívesen helyet biztosítunk a színházak szovjet darabjainak, klasszikus orosz repertoárjuknak, amelyek reprezentálják a magyar színházi kultúra produkcióit, illetve a szovjet kultúra magyarországi jelenlétét. az ilyen együttműködésnek természetesen még nincs nagy múltja, hiszen kulturális intézményünk csupán néhány hete nyílt meg. máris számottevő élményt jelent azonban az a legutóbbi előadás, amelyet vlagyimir majakovszkij születésének 60. évfordulójára a budapesti irodalmi színpad művészei tartottak intetett tolmácsolásban.

- a színházi kapcsolatokon túlmenően természetesen örömmel edünk lehetőséget a magyar kultúra, tudomány más személyiségeinek is - tudósoknak, művészeknek -, hogy előadjanak a szovjet kultúra és tudomány házában. várjuk mindazokat, akik munkájukkal szolgálják a magyar-szovjet barátság megszilárdítását.

/wti/

..

-15-

NA

bb. 12. hibridkukorica nemesítők nemzetközi együttműködése - magyar vetőmagexport a kgst országokba

i jf/tr/ie/il hgy

1973. december 18.

a szocialista országok között együttműködés alakult ki a hagyományos fajták terméseredményét jelentősen felülmúló hibridkukoricák nemesítésében és a vetőmagok termesztésében. az együttes munkában fontos szerepet vállaltak a magyar növénynemesítők, akinek hibridjeit - az importált külföldi vetőmagokkal együtt - eredményesen használják fel a hazai termesztők, s az itthoni sikerek után 1973-74-ben már nagyobb kivitelre került illetve kerülhet sor. a kgst országok közül az ndk, Lengyelország, csehszlovákia és a szovjetunió tartozik a magyar hibrid kukorica vásárlói közé. 1973 tavaszán az agrimpex és belsőpartnere az ágker kft. megállapodást kötött az érdekelt országok vállalataival őszi-téli, illetve 1974. első negyedévi szállításokra. ezzel a szerződéssel a hibrideket előállító üzemek hosszú évek után először kerültek abba a helyzetbe, hogy már a vetés időszakában tudták, mire lesz szüksége a külföldi partnereknek a következő időszakban. 1974-ben az ndk-ba 9 000 tonna vetőmagot szállítanak, csehszlovákiába csaknem 7 000, Lengyelországba 3 000, a szovjetunióba pedig 2 000 tonna kukorica - vetőmagot exportálnak.

a magyar mezőgazdasági szakemberek a szovjetunióban több bemutatót tartottak: ezeken tájékoztatást adtak a szovjet mezőgazdászoknak arról, hogy mire képesek a magyar hibridek. a bemutatók során 16 szovjet nagyüzemben ellenőrző próbákat kezdtek; 19 hibridet vizsgáltak meg, 750 000 hektáros kísérleti területen. a szovjetunió két köztársaságában - az ukrán és a moldvai köztársaságokban - a magyar szakemberek nemrégén mértek fel a kísérleti eredményeket: egyértelműen bebizonyosodott, hogy a magyar származású kukoricák jól alkalmazkodtak az ottani éghajlati és talajadottságokhoz.

az exportképes hibridek nemesítése a következő időszakban egyre inkább nemzetközi együttműködésen alapul majd, miután kialakultak a kutatás konkrét szerződésekkel pontosan körülhatárolt együttműködési formái. a hibridek iránti fokozódó nemzetközi kereslet arra serkenti a nemesítőket, hogy egymás tenyésztésanyagából a legértékesebbeket minél nagyobb számban építsék be az új kombinációkba. az ilyenfajta közös munka azért előnyös, mert hozzájárul a kitűnő genetikai értékű hibridek előállításához. hazánk és az ndk nemesítői között a tudományos együttműködés ilyen tekintetben már jelentős szakmai sikereket hozott: a német demokráikus köztársaságban három közös hibrid kapott már állami elismerést.

/folyt.köv./

- 16 -

bb. 12./ hibridkukorica folyt./ il

ezek alapanyagait 1973-ban hazánkban 3500 hektáros területen állították elő, és az ndk-ban használják majd fel vetőmagként. jövőre az ndk részére az ideinél nagyobb szállításokra készül fel a magyar mezőgazdaság. a közös munkába bekapcsolódtak a lengyel kuttatók. Lengyelország a magyar-ndk közös hibridekből 1973-ban 800 tonnányi vetőmagot vásárolt. kiterjdt a közös nemesítői tevékenység magyar-jugoszláv viszonylatban is.

a nemzetközi kooperáció és szakosítás elősegíti a belsővetőmagellátás további javítását is./mti/

--

bb. 13. nem volt elég aranyérem - 6 millió forint értékű társadalmi munka dunaujvárosban

vid ká/il hgy

1973. december 18.

dunaujvárosban összegezték az idei társadalmi munka eredményeit. eszerint sokoldalú közösségi tevékenységben a város lakóinak kétharmadavett részt, s járult hozzá a városépítéséhez, gazdagításához. a legtöbbet az uttó olimpia előkészítéséhez, kommunista szombatok sikeréért, a műjégpályá ujjáépítéséért tették. dicséretes munka volt a szociális otthon bővítése és korszerűsítése, a gyermekjátsszóterek, bölcsődék, óvodák, iskolák csinosítása is.

az 1973. évi társadalmi munka értéke meghaladta a hat millió forintot. dunaujváros társadalmi munkásai közül 5526-an a társadalmi munka arany, 2302-en ezüst és 2998-an bronz jelvényt érdemelték ki. az idén olyan sok volt az aranyérmes, hogy a jelvények készítésére pórtrendelést kellett apénzverdénél feladni. a társadalmi munkások száma az idén négyszerese volt a tíz évvel ezelőtinek./mti/

--

- 17 -

7.35/il

10 950

10 950

bb. 14. Ikarusok hamburba

i ni/pá/ie/il cz

1973. december 18.

Kedden elindítottak hat Ikarus 190-es típusú városi autóbuszt a német szövetségi köztársaságba, a hamburg-holstein közlekedési vállalat megrendelésére. Ezek az autóbuszok az NSZK előírások és kívánások figyelembevételével készültek. Az alacsony építésű autóbuszok lépcsője a járda magasságával egy szintű, ezáltal könnyű a beszállás, és a gyermekkoszlik elhelyezése az autóbusz középső részében könnyűszerrel megoldható. Az autóbuszokba rába-mann dieselmotorokat építettek. /mti/

--

bb. 15. spirálcső-hegesztő - határidő előtt

i ni/pá/ie/il cz

1973. december 18.

Az év utolsó napja helyett már most elkészült a csepeli egyedi gépgyárban román megrendelésre egy 80 millió forint értékű spirálcső-hegesztő berendezés. Az 55 méter hosszú gépóriás hét részből áll és 1600 milliméter átmérőig készít majd csöveket. Az első része a szalagbevezető, amely után a hengerítő gép csavarja az acélszalagot a megfelelő formába, majd megtörténik a legfontosabb munkafázis, az összehegesztés. Ezután a megrendelő kívánása szerinti hosszúságúra darabolja a lángvágó gép a végtelenül kuszó acélkigyót és izotópos vizsgálattal ellenőrzi a varratok tökéletességét. A hatodik lépésben víznyomáspróbának teszik ki a csöveket, majd a bitumenezőben korrózióálló védőréteggel borítják el.

A spirálcső-hegesztő berendezés helyét a bukaresti augusztus 23. kohászati gyárban csepeli szakemberek már elkészítették. A szállítás megoldása egész szakszolgálatot foglalkoztatott, de a berendezés végül is kedden elindult a román határ felé. Amennyiben kiállja a próbát a csepeliek spirálcső-hegesztő berendezése Romániában, úgy valószínűleg újabb megrendelésre számíthatnak. A spirálcső-hegesztő iránt Finnország is érdeklődik. /mti/

--

- 18 -

10⁰⁰g

bb.16. szántó Mihály

cz/ra cz

1973. december 18.

A párt, a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa 81 éves korában elhunyt. Bucsuztatása december 21-én 14 órakor lesz az Óbudai temetőben. /mti/

--
MSZMP III. Bizottsága

bb.17. fejtésomlás Béta-aknán - két bányász meghalt

vid/ra cz

1973. december 18.

Súlyos üzemi baleset történt hétfőn este a mecseki szénbányák komlói béta-bányájában. Háromszáz méter mélységben, a hatodik szinten, a 10-es telepi fejtésben 18 óra 30 perckor hirtelen, váratlan omlás következtében a fejtés a légvágattól lefelé mintegy husz méter hosszúságban összement. Két bányamentőraj és az üzemi dolgozói azonnal megkezdték a helyszínen dolgozó emberek mentését. Bánovics István segédvájár önmaga menekült ki, Péterfalvi Nándor segédvájárt pedig rövid idő múlva a bányamentők szabadították ki. Két bányász az omlás alatt vesztette életét. Végh József 40 éves vájár, hosszuhetényi Lakos holttestét még éjjel előtt megtalálták. Az ugyancsak ott rekedt Vörös Gyula 24 éves csillás, hosszuhetényi Lakos felszínrehozása azonban a nehéz körülmények miatt több napot is igénybe vehet.

A baleset körülményeinek tisztázására a vizsgálat megindult. /mti/

--

bb.18. magyar-jugoszláv vasuti tanácskozás a határforgalomról

vid/ra cz

1973. december 18.

Kedden, a MÁV pécsi igazgatóság székházában megkezdődött a magyar és a jugoszláv vasutak munkacsoportjának négy napos értekezlete, amelyen a MÁV budapesti, illetve jugoszláviából a belgrádi vezérigazgatóság, továbbá a határmenti magyar és jugoszláv vasuti igazgatóságok képviselői vesznek részt. A megbeszélésen elemzik a MÁV-JZL határforgalmi munkáját. A két szomszédország vasutjainak határforgalma évről-évre növekszik. 1973. első háromnegyed évében például csak a pécsi vasutigazgatóság import-export-tranzit forgalma megközelítette a három millió tonnát. A jövőben további fejlődéssel számolnak mindkét oldalon. /mti/

1 határellenőrzés

9.50/ra

--

-19-

10¹⁵g

embargo 12 óráig!

bb.19. elutazott hazánkból a dél-vietnami köztársaság küldöttsége

gk/ra cz

1973- december 18.

a dél-vietnami köztársaság küldöttsége, amely dr. Nguyen Huu Thónak, a dél-vietnami köztársaság ideiglenes forradalmi kormányának mellett működő tanácsadó testület elnökének vezetésével december 10. és 14. között hivatalos, baráti látogatást tett, majd néhány napot pihenéssel töltött hazánkbán, kedden délelőtt tovább utazott a szovjetunióba./mti/

1 a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front központi bizottsága elnöke és
bb.20. egy hét múlva békekölcsön-sorsolás

gk/ra cz

1973. december 18.

az országos takarékpénztár 1973. december 27-28-án rendezte meg a ii., iii. és iv. békekölcsön második félévi sorsolását budapestben a máv utasellátó vállalat v. kerület arany jános utca 13. szám alatti kulturtermben. a ii. békekölcsön sorsolására december 27-én, csütörtökön délelőtt 9.30 órakor kerül sor. a ii. békekölcsönből 153 600 darab kötvényt húznak ki 39 millió 941 300 forint értékben. a iii. és iv. békekölcsön sorsolása december 28-án, pénteken ugyancsak délelőtt 9.30-kor kezdődik. a iii. békekölcsönből 740 350 darab kötvényt 94 millió 075 800 forint összegben, a iv. békekölcsönből 455 000 darab kötvényt 57 millió 829 800 forint összegben sorsolnak ki. a kétnapos húzáson összesen 1 millió 348 950 darab kötvényt húznak ki 191 millió 846 900 forint értékben. a kisorsolt kötvények kifizetése 1974. január 8-án kezdődik./mti/

bb.21. halálos baleset

pr/tm/ra cz

1973. december 18.

főt belterületén molnár andrás 23 éves gépkocsivezető, nagykáta lakos autóbuszát nem a látási viszonyoknak megfelelő sebességgel vezette, és elütötte janik pál 53 éves csoportvezetőt, főt-kislagi lakost. janik olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt. molnár andrás ellen őrizetbe vétel mellett indult eljárás./mti/

10.20/ra

-20-

11⁰⁵g

bb.22. elutazott a palesztin béketanács küldöttsége

gk/il cz

1973. december 18.

kedden elutazott a palesztin béketanács küldöttsége, amely az országos béketanács meghívására tartózkodott hazánkbán. abdul ~~Yahya~~ iró, a palesztin béketanács főtítkára és abdul razzah yahya, a béketanács elnökségének tagja, a palesztin felszabadítási szervezet politikai irodájának igazgatója megbeszélést folytatott d. káldy zoltánnal, a béke-világtanács tagjával, harmati sándorral, az országos béketanács alelnökével és sebestyén nándorné főtítkárral a két mozgalom együttműködéséről. fogadta a küldöttséget dr. mondok pál, a pest megyei tanács elnöke és garai gábor, az írószövetség nemzetközi titkára. látogatást tettek a munkásszövetség országos parancsnokságán s a magyar honvédelmi szövetség országos központjában./mti/

I KAMIN KARMJ

--

bb.23. lecsapolták az idén gyártott egymilliomodik tonna acélt dunaujvárosban

vid/ká/ra cz

1973. december 18.

másodszor gyártott egy éven belül egymillió tonna acélt a dunai vasmű. a jubileumi csapolásra kedden reggel került sor dunaujvárosban. magocs györgy műszakjából mihály istván olvasztár csapolta az egymilliomodik tonna acélt. a rekord az idén 12 nappal előbb sikerült, mint 1972-ben. a dunaujvárosi martinászok hatékonyabbá tették az oxigén-befuvatást, a kohászati gyárépítő vállalat karbantartói csökkentették a kemencék átépítési idejét és javult a kemencekihasználás. az idén átlag 34 tonna acélt termeltek a dunaujvárosi kemencék óránként.

az acélmű kimagasló eredményéhez a dunai vasmű nagyolvasztója is hozzájárult. a husz napos kohóátépítés ellenére a dunaujvárosi kohók az exportszállításokon kívül 745 ezer tonna nyersvasat termeltek, 45 ezer tonnával többet, mint amennyit a terv előírt.

a dunaujvárosi acélmű az egymillió tonna lecsapolása után az év végéig további 45 ezer tonna acélt gyárt./mti/

--

10.55/ra

-21-

11⁵⁶g

bb.24. rendőrségi hírek

pr/gk/ra cz

1973. december 18.

szabálytalanul ment át az uttesten a xiii.kerület róbert károly körút 44.szám előtt bágyi sándor 29 éves edzőnőkezelő, bükkábrányi lakos és egy tehérgépkocsi elütötte. a mentők súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

nem adott áthaladási elsőbbséget a xiv.kerület thököly ut és gizella kereszteződésénél gergely ferenc 22 éves meneirányító, budapesti lakos az általa vezetett taxival és elütötte pártai jeno jános 78 éves szervező, budapesti lakost. az idős ember súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett, kórházba szállították.

x x x

a xi. kerület somogyi ut 8.szám alatti lakásának fürdőszobájában holtan találták szurdusz ferencné 59 éves nyugdíjast. a vizsgálat ~~szerepe~~ szerint a falimelegítő és a gázbojler - a nem kellő szellőztetés következtében - az oxigént elhasználta, s emiatt szurduszné rosszul lett és meghalt./mti/

I megállapítás

bb.25. testnevelési órák termálfürdőben

vid/kz/ra cz

1973. december 18.

a tanév kezdetétől az ország valamennyi általános és középiskolájában növelték a testnevelési órák számát. a tornatermi problémák megoldása érdekében a sárvári gimnázium a városban működő termálfürdővel kötött megállapodást. a tanulók meghatározott napokon igénybe veszik a fedett fürdőt, jó idő esetén pedig a szabadban tartják a foglalkozásaikat./mti/

--

bb.26. kresz park épül kőszegen

vid/kz/ra cz

1973. december 18.

közlekedési és játékparkot alakítanak ki kőszegen arégi strand parton heverő területén. a szombathelyi kresz part mintájára rendezik be. az ugyanis kitűnően beváltotta a hozzáfűzött reményeket a gyermekek kresz oktatásában. a parkban utakat, utkereszteződéseket, körforgalmat alakítanak ki, s kis kresz táblákkal, jelzőlámpákkal irányítják majd a forgalmat. a kőszegi gyerekek - óvodások, általános iskolások - a parkban tanulhatják meg a közlekedési szabályokat.

I majd a munkákat már megkezdtek. a városi tanács hatvanezer forintot irányzott elő a park építésére, de ezt a város üzemi, intézményei, s a fiatalok is jelentős értékű társadalmi munkával kiegészítik./mti/

--

11.30/ra

-22-

11.30/ra

bb. 28. Ülést tartott a nyomda-, a papíripar és a sajtó dolgozó szakszervezetének központi vezetősége

t ol/tm/ie/il cz

1973. december 18.

egy esztendő munkájának mérlegét vontta meg és az időszakos tennivalókat vette számba a nyomda-, a papíripar és a sajtó dolgozó szakszervezete központi vezetőségének keddi ülése, amelyen részt vett sárosi sándor nékönyvüipari miniszterhelyettes, simon ferenc, a tájékoztatási hivatal elnökhelyettese, és dr. marczali lászló, a kiadói főigazgatóság főigazgatója is.

kimmel emil főtitkár beszámolójában megállapította: jól halad a szakszervezet 39. kongresszusán elfogadott határozatok végrehajtása; a nyomdaipar rekonstrukciója és a papíripar fejlesztése már érezhető hatását. nem kis részben ennek köszönhető, hogy 1973-ban a kiadott művek példányszáma 1970-hez képest 26, a nyomdai ivéke pedig csaknem 50 százalékkal emelkedett, miközben a felhasznált papírmennyiség 65 százalékkal nőtt.

négy év alatt 18 jelentősebb új sajtótermék látott napvilágot, egyszeri megjelenést alapul véve ez 740 000-es példányszám-növekedést jelent.

a főtitkár egyebek között felhívta a figyelmet a hatékonyság növelését szolgáló munka- és üzemszervezés fontosságára. különösen a nyomdaipar területén van szükség az átgondolt, körültekintő intézkedésekre, ahol az utóbbi időben jelentősen emelkedett a túlórák száma. az elmúlt évben például ezek tették ki az összes ledolgozott munkaidő négy százalékát.

ez a körülmény kedvezőtlenül hat a nyomdai dolgozók jövedelmének alakulására, amellyel együtt a sokat túlórázó dolgozóknak kevesebb idejük jut a pihenésre, szakmai és általános műveltségük fejlesztésére.

a központi vezetőség végül felhívta a figyelmet arra, hogy a szakszervezeti szervek feladatainak növekedése követelményként írja elő a tisztségviselők rendszeres továbbképzését. ennek érdekében 1974-ben rövid tanfolyamokat és speciális előadásorozatokat szerveznek./mti/

--

- 23 -

11.35/11

1200g

bb.27. hatvanhét gyermekvédelmi albizottság működik vas megyében

vid/kz/ra cz

1973. december 18.

vas megyében hatvanhét tanács közül 67 szervezett gyermekvédelmi albizottságot. többek között segítséget nyújtanak a veszélyeztetett gyermekek felkutatásában, az állami gondozásba vétel, vagy megszüntetés ügyében. egyes helyeken az ifjúságvédelmi problémákat az ifjúságpolitikai bizottság feladatkörébe utalták./mti/

--

bb.29. gyárávadás - kelebián

vid/kz/ra cz

1973. december 18.

a bács-kiskun megyei kelebián kedden felavatták a szegedi ruhagyár harmadik „vidéki” üzemét. a helyi és a megyei tanács által jelentősen támogatott üzemalapítás jó munkalehetőséget teremtett a kelebiai asszonyok, leányok számára. az új konfekció üzem a szegedi gyár teljesen új, modern, gyorsvarrógépekkel szerelte fel. a gomblyukvarrót például japánból vásárolták. a terv szerint az új üzemből jövőre már 130 000 színes, divatos, főként szintetikus alapanyagú női munkaköpeny és iskolaköpeny kerül ki./mti/

--

bb.30. elismerés a fiataloknak - a veszprém megyei ipari szövetkezetek ujtóinak és feltalálóinak tanácskozása

vid/kz/ra cz

1973. december 18.

a veszprém megyei ipari szövetkezetek ujtóinak és feltalálóinak kedden, veszprémben megtartott tanácskozásán külön elismeréssel szóltak a fiatalok kezdeményező készségéről. a balatonkenesei sirály szövetkezetben például 18 ujtót tartanak számon, s közülük 12-en még nem töltötték be harmincadik évüket. egyidejűleg bírálták a tanácskozáson, hogy a kedvező tapasztalatok ellenére a megye ipari szövetkezeteinek több, mint felében egyáltalán nem lehet ujtó mozgalomról beszélni. sok, korábban sok hasznos javaslattal jelentkező szövetkezeti ujtó az utóbbi években nem hallat magáról. a mozgalom stagnálásá, mint hangoztatták, sok szövetkezetben a vezetők nemtörődömségére, az elismerés hiányára vezethető vissza.
/folyt.köv./

11.50/ra

-24-

12^{10g}

bb.30. /elismerés ... folyt./ra

a jövő évi feladatokról szólva elmondották, hogy mindenütt kidolgozzák az ujtási szabályzatokat, s azokat közgyűléseken ismertetik a tagokkal. a szövetkezetek ezenkívül ujtási feladattervet készítenek. ezekben körvonalazzák azokat a műszaki, fejlesztési és üzemszervezési gondokat, amelyeknek a megoldásához az ujtók segítségét várják./mti/

--

bb.31. jövőre csaknem kétmilliárd forintot fordítanak a budapesti lakóházak tatarozására, felújítására

1973. december 18.

t/don/hi/ra hgy

a fővárosi tanács ingatlankezelési és építési főigazgatósága a következő esztendőben csaknem kétmilliárd forintot fordít a lakóházak tatarozására - mondta keddi sajtótájékoztatóján dávid istván, a főigazgatóság vezetője. a pénzösszeg mintegy kétharmadát, 600-700 millió forintot az épületek felújítására irányozták elő. több mint 120 milliót fűtéscserére, 82 milliót a központi fűtés-berendezések karbantartására, 136 milliót a felvonók felújítására, s 230 milliót a tetők helyreállítására használnak föl.

dávid istván hangsúlyozta: 1974-ben is fő feladat a lakóházak ártalmának megóvása mellett a levegőtisztasági program folytatása, tervszerű végrehajtása, a belvárosi rekonsztrukció folytatása. jelenleg a többi között a gellért pezsgőfürdő felújításán dolgoznak. az erre szánt összeg eléri a 40 millió forintot. a munkálatok során teljesen átépítik a pezsgőmedencét. új köntöst kap a szabad-téri hullámedence is. az itteni köntöveket szintén kicserélik. jövőre látnak hozzá a dandár fürdő felújításához, valamint a széchenyi és a rudas fürdő kisebb korszerűsítéséhez.
/folyt.köv./

13.00/ra

-25-

14^{00g}

bb.31. /jövőre ... folyt./ra

a munkálatok nagy részét, a jelentősebb felújításokat a tanácsai építőipari vállalatok munkáskollektívái végzik, akik részt vállalnak a lakótelepi kapcsolódó beruházások építéséből is. munkájuk eredményeként az idén 10 új tanteremmel bővültek az iskolák, a kórházak pedig 348 ágygal. pesthidegkúton és a iii. kerületben egy-egy 300 négyzetméternyi alapterületű abc-áruházat hoztak tető alá. átadták rendeltetésének a ii. kerületi tölgyfa utcai rendelőt, a xii. kerületi alkotás utcai gyógyszerterületet, valamint a kőbányai maglódi uti kórház új igazgatási épületét.

a tanácsai építőipari vállalatok dolgozói Óbudán, Zuglóban óvodát és bölcsődét építenek. a xviii. kerületi Kiszlakótelepen a gyermekintézmények mellett 20 tanteremmel általános iskolát, orvosi rendelőt, gyógyszerterületet, valamint szolgáltatóházat is tető alá hoznak. a xv. kerületi újpalotán abc-áruházat létesítenek. a zuglói új lakónegyedben a következő esztendőben két, egyenként 200 személyes óvodát és két, egyenként 100 személyes bölcsődét, a zalán utcában pedig szolgáltatóipari központot építenek./mti/

--

bb.33 osztrák kulturális intézet épül a fővárosban

t/don/hi/ra hgy

1973. december 18.

Kedden a fővárosi tanács városrendezési termében - a tanács körut 6-ban - ünnepi külsőségek között nyitották meg a tabánban épülő osztrák kulturális intézet tervpályázatára benyújtott legjobb művek bemutatóját. giltner andor, a fővárosi tanács elnökhelyettese hangsúlyozta, hogy a kulturális központ felépítésével tovább erősödik, bővül a két szomszédos ország, a két főváros kapcsolata, s nagyobb lehetőség nyílik az osztrák kultúra közvetlen bemutatására, ~~megismerésére~~.

az ünnepélyes megnyitón jelen volt dr. friedrich frölichsthal, az osztrák köztársaság budapesti nagykövete is./mti/

--

13.10/ra

-26-

14⁰⁵ g

1 megismerésére

bb.32. időjárásjelentés

11 hgy

1973. december 18.

a meteorológiai intézet jelenti dec. 18-án 12 órakor

enyhe marad az idő

a balkán félszigeten és ukrájnán át enyhe, nedves levegő áramlik északkelet felé. hatására kelet- és északkelet-európában mérséklődött a nagy hideg, a szovjetunió európai területének középső és északi részein sokfelé havazik. a skandináv-félszigeten és a német-lengyel síkságon szeles, hideg az idő és szörványos futó havazásokat okoz a délkelet felé áramló, sarkvidéki származású levegő. szárazföldünk nyugati és délnyugati részein csendesebb, szárazabb, az évszaknak megfelelőnél melegebb az idő. a délnyugat felől lassan áramló szubtrópusi eredetű levegő hatására, a kárpát-medence fölé egyenlőre még hideg levegő érkezik a német-lengyel síkság felől, a következő 36 órában azonban időjárásunk fokozatosan a délnyugat felől közlekedő enyhébb levegő hatása alá kerül.

La del,

házánkban hétfőn egész nap borult volt az ég. a budapest-békecsaba vonaltól délnyugatra mindenhol, ettől északkeletre elgyor-tan esett az eső, havas eső, hó. a lehullott csapadék mennyisége a déli megyékben elérte a 10-15, sőt szekszárdon a 16, kiskunhalason pedig a 18 mm-t. a dunántúlon és a duna-tsza közén 4,8 fokos maximumok alakultak ki, az ország többi részén napközben sem emelkedett a hőmérséklet plusz 1-4 foknál magasabbra. ma hajnalban az északi-hegyvidéken még előfordultak mínusz 4-6 fokos fagyok, máshol azonban hajnalban sem hűlt le a levegő mínusz 3, plusz 2 foknál hidegebbre. délelőtt országszerte változóan felhős volt az ég, a nyugati megyékből kisebb havazást jelentettek. 11 órakor 0 és plusz 4 fok közötti hőmérsékletek mutattak a hőmérők.

budapesten a hőmérséklet napi középértéke 4,2 fok volt, a százéves átlagnál 3,5 fokkal magasabb.

1 helyén

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok volt, a tengerszintre átszámított légnyomás 758 mm, mérsékelten emelkedik.

várható időjárás szerda estig: változóan felhős, az évszakhoz képest enyhe idő. ma elszórtan futó havazás, szerdán a nap második felében a dunántúlon már esők.

mérsékelt, időnként élénk, szerdán fokozatosan megerősödő nyugati, délnyugati szél.

/folyt.köv./

- 27 -

13.15/11

14¹⁰ g

bb. 32./ idő folyt./ 11

az éjszakai lehülés kissé erősödik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 1-6 ,
legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 3-8 fok között.

a duna vizállása budapestnél : 259 cm./mti/

--

bb.34. a belföldi szerkesztőség anyagainak jegyzéke december
18-án 13 óráig:

se/ra hgy

1973. december 18.

- 1./ új törvény
 - 2./ művészi kisfilmek
 - 3./ narancstermés
 - 4./ bizó gyula nyilatkozata
 - 5./ husellátás
 - 6./ lakóbizottsági választások
 - 7./ petőfi emlékévk
 - 8./ hallássérültek
 - 9./ közműfejlesztés a xx.kerületben
 - 10./madárvédelem
 - 11./koslós nyilatkozat
 - 12./vetőmagexport
 - 13./társadalmi munka dumaujvárosban
 - 14./ikarus-ok hamburgban
 - 15./spirálcső hegesztő
 - 16./meghalt szántó minály
 - 17./fejtésomlás
 - 18./vasuti tanácskozás
 - 19./elutazott a dél-vietnami küldöttség
 - 20./békekölcsön
 - 21./halálos baleset
 - 22./elutazott a palesztin küldöttség
 - 23./egymilliomodik t acél dumaujvárosban
 - 24./rendőrségi hírek
 - 25./testnevelési órák termálfürdőben
 - 26./kresz park
 - 27./gyermekvédelmi albizottságok
 - 28./nyomdaipari szakszervezet ülése
 - 29./gyáravatás kelebián
 - 30./elismerés a fiataloknak
 - 31./lakónáztatarozás
 - 32./
 - 33./időjárás jelentés
 - 34./hírjegyzék
- /mti/

33. ontrák kulturális

--

13.25/ra

-28-

Heggy

bb. 38. több mint 200 mentesítővonat naponta - felkészült a máv
a karácsonyi és újévi forgalomra

t kg/pá/il hgy

1973. december 18.

felkészült a máv az ünnepi forgalomra, csak budapestten napon-
ra 700 ezernél több utas szállításával számolnak. a karácsonyi és
újévi felkészülésről, valamint a máv/a jövő évi feladatokról tájé-
koztatta a urbán Lajos, a máv vezérigazgatója kedden a sajtó képvi-
selőit.

Lekevi ferékegyetéből és
mint urbán Lajos elmondotta, egészében naponta 2600 sze-
mélyszállító vonat közlekedik az országban, csaknem 1 millió utast
szállít a máv. ugyanakkor naponta 2400 tehervonat fut a síneken,
átlagosan 330 ezer tonna árut fuvaroznak a szerelvények. ennek a ha-
talmas forgalomnak a lebonyolítását széleskörű tervező, szervező
munka előzi meg, s a feladatokat a vállalat 140 ezer dolgozójának ösz-
szehangolt együttműködése oldja meg.

a karácsonyi hármas és az új évi kettős ünnep különösen a bu-
dapesti pályaudvarokon élénkíti meg a forgalmat, ezért az utazások
zökkenőmentes lebonyolítására december 20 és 27. között a menetrend-
ben szereplő vonatokon kívül 116 mentesítő vonat indítását tervezi
a máv. a karácsonyi hármas ünnepre további 101 ugynevezett hétvégi
vonatot állítanak üzembe, s így összesen 217 vonattal több közleke-
dik majd, mint az átlagos napi személyforgalomban. legnagyobb forga-
lom, mint az előző évi tapasztalatok is bizonyítják, a debreceni és
miskolci vonalon várható. az újévi kettős ünnepen már kevesebb utas-
ra számít a máv, ezért december 28 és január 2. között 164 mentesítő
vonat indul majd, a legnagyobb forgalom előreláthatóan december 30-
án lesz, ezen a napon 49 mentesítő vonat segíti az utasok elszállítá-
sát.

az ünnepi forgalom zsúfoltságán a máv⁴ tartalékvonatok beveté-
sén kívül nemcsak aprólékos szervezéssel, de tizezer vasutas csa-
tasorba állításával is enyhíteni kíván, akik egyébként más beosztás-
ban dolgoznak. a vasutasok közvetlenül részt vesznek majd a forgalom
lebonyolításában, az utasok irányításában.

a máv jóelőre számolt a hideggel, és az esetleges havazással
is, 14 vasuti csomóponton hőlégsugaras hó- és jégolvasztó gépek áll-
nak készenlétben, s egyebek között több propángázzal működő váltó-
melegítő készüléket is felszereltek.

/folyt.köv./

13.50/11

4425g

- 29 -

bb. 38./több mint ... folyt./ 11

a következő évben tovább folytatódik az egész vasutnak és ezen belül a személyszállításnak a műszaki fejlesztése. ennek keretében villamosítják a szajol-békéscsaba-lökösháza vasútvonalat, itt a munkák elvégzése után 120 kilométeres sebességgel haladhatnak majd a vonatok. ennek következtében 1974. második felében budapest-békéscsaba között előreláthatóan 30-40 perccel csökken a menetidő. a biztonságos közlekedés érdekében több pályaudvaron magasított peron- és utasaluljárót építenek ki, megkezdődött például debrecenben az utasaluljáró építése. a jövő évben a tervek szerint 50 szovjet diesel-mozdonyt, bővül a MÁV mozdonyparkja, emellett 39 magyar gyártmányú diesel-mozdonyt is vásárolnak, s bővül a villamos-mozdonypark is.

a pályaudvarok tisztítására két és fél millió forint értékben különféle típusú takarítógépeket szerez be a MÁV, újfajta poggásmegőrző autókat szerelnek fel több pályaudvaron, s újabb utas-kulí kocsik segítik majd a csomagok szállítását. ezekből további 200 darabot vásárolnak./mti/

--

bb.35. háromnapos hajtóvadászat csongrádban

vid/kz/ra hgy

1973. december 18.

háromnapos hajtóvadászat kezdődött kedden csongrád megyében, a székkutasi petőfi vadásztársaság 11.000 hektáros területén. naponta több helyen is felállítják, kifeszítik az 1.500 méter hosszú hálólabyrinthot, amelybe nagy zajt csapva terelik be a nyulakat a hajtók. sok bajlódással, munkával jár az ilyen befogás, de megéri a fáradságot. az élő vadakért ugyanis a lőtt nyulak árának hatszorosát kapja a vadásztársaság. a székkutasi vadászok az idén több mint 2.000 tapsifülest akarnak behálózni, s ezért megközelítően egymillió forintot kapnak. a mezei nyulakat svájcba és franciaországba exportálja a mavad./mti/

--

13.40/ra

-30-

14²⁵ g

bb.36. hernádi andrás

hgy/ra hgy

1973. december 18.

a külügyminisztérium dolgozója, tartalékos alezredes, a partizán szövetség tagja, a munkás-paraszt hatalomért érdemérem kitüntetettje rövid betegség után 44 éves korában elhunyt. temetése december 22-én 13 órakor lesz a rákoskeresztúri új köztemetőben./mti/

--

bb.37. szemtanut keres a fővárosi főügyészség

hgy/ra hgy

1973. december 18.

1973. július 25-én a bp. xviii./pestlőrinc/ patófi utca és sólyom utca kereszteződésénél egy tehergépkocsi elütött egy 4 éves kisgyermeket. a fővárosi főügyészség kéri azt a 25-35 éves, kb.175-180 cm magas, sovány testalkatú férfit, a ki a balesetet látta és a tehergépkocsi vezetőjének jelzést adott a megállásra, jelentkezze a fővárosi főügyészség közlekedési osztályán/bp.v.markó u. 27/ a 111.em.30. vagy 33-as szobában, vagy telefonon a 112-278-as számon./mti/

--

bb.39. humusz szénből - hektáronként 12,5 mázsával több kukorica

vid/kz/ra hgy

1973. december 18.

a tatabányai szénbányák kertészetében befejeződött kísérletek harmadszor is igazolták, hogy a barnaszénből kivont humusszal jelentősen növelhető a kukorica terméshozama. a kísérletek során - üzemi méretű táblákon - a hagyományos műtrágyák kiegészítéseként barnaszénből kivont humuszvegyületek káliumsójával permetezték a hathetes kukoricát. a kontroll táblákon viszont csak a szokványos műtrágyákat alkalmazták. a szénhumusszal kezelt földekről hektárra átszámítva átlagosan 62,5 mázsa, a kontroll táblákról pedig 50 mázsa kukoricát takarítottak be. a rendkívül száraz időjárást jól bírta a permetezett kukorica. a kísérleteket mv 52-es jelű kukorica-fajtákkal végezték.

miután most már harmadizben igazolódott, hogy a szénből kinyert hatóanyagok kiválóan alkalmasak a kultúrnövények terméshozamának növelésére/más esetben a termés beérésének a siettetésére is/, a szakemberek nagyüzemi bevezetésre javasolják az új módszert a gazdaságoknak. különösen az olyan gazdaságok, melyek látászik célravezetőnek a humuszvegyületeket tartalmazó karbominerális anyagok alkalmazása, ahol már eddig is rekordokat, például 80 mázsa kukoricatermést értek el, de a további többlettermes érdekében a műtrágya adagolásának fokozása szinte már lehetetlen.
/folyt.köv./

14.05/ra

-31-

14⁴⁰ g

bb.39. / humusz ... folyt./ra

tatabányán egyébként egy kisebb kapacitású üzemben folyamatosan készítenek szénből ipari és biológiai célokra egyaránt felhasználható humuszvegyületeket. az utánpótlás szinte kimeríthetetlen, mert a hazai barnaszén nagy része igen magas százalékban tartalmazza a humuszvegyületeket.
/mti/

--

bb 40. halász károly,

tr/um zs hgy

1973. december 18.

a párt-és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend tulajdonosa 70 éves korában elhunyt. hamvasztás utáni bucsuztatása december 22-én, szombaton délután 14.30-kor lesz a rákoskeresztúri temetőben.

mszmp xi.kerületi bizottsága

/mti/

bb 41. a rendőrség kérése

gg/um zs hgy

1973. december 18.

november 24-én 14 óra 30 perckor aszód határában, a 3-as számú főútvonalon egy grafitszürke zsiguli személygépkocsi előzés közben átlökte az uttest baloldalára az előtte haladó trabantot, amely összeütközött egy vele szemben haladó személygépkocsival. a baleset következtében hatan megsérültek, és jelentős anyagi kár keletkezett. a balesetet okozó gépkocsi vezetője megállás nélkül továbbhaladt hatvan felé.

a rendőrség megállapította, hogy az im betűjelzésű zsigulit egy idősebb férfi vezette, és egy női utasa volt. a gépkocsi bal első sarka a szabálytalan előzéskor - feltehetően - megrongálódott.

a pest megyei rendőrfőkapitányság közlekedésrendészeti osztálya kéri, hogy aki a segítségnyújtást elmulasztó ismeretlen gépkocsivezetőre és az általa vezetett zsigulira vonatkozóan felvilágosítást tud nyújtani, jelentkezzen a budapest vi. kerület, aradi utca 20 szám alatt, vagy telefonon a 124-278/344-es telefonon. /mti/

--

815.15/um

- 32 -

NA 1540

bb 42. kitüntetés

fk um zs hgy

1973. december 18.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa dr. ábrahám ambrus akadémikusnak, a szegedi józsef attila tudományegyetem nyugalmazott egyetemi tanárának eredményes munkássága elismeréséül, 80.születésnapja alkalmából a munka érdemrend aranyfokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést dr. garamvölgyi károly művelődésügyi miniszterhelyettes kedden adja át./mti/

--

bb 43. ülést tartott a vasas szakszervezet központi vezetősége

t ni/gk um ie hgy

1973. december 18.

kedden ülést tartott a vas-, fém-és villamosenergiaipari dolgozók szakszervezetének központi vezetősége. méhes lajos főtitkár beszámolója az 1973. évi munkát értékelve megállapította, hogy tovább javult a szakszervezeti munka színvonala, a vezetés és irányítás hatékonysága, a mozgalom szervezettsége és demokratizmusa, fejlődött a szakszervezetek termelést segítő tevékenysége és az érdekvédelem. a szakszervezetek gazdálkodást segítő munkájából kiemelte az öt kijelölt nagyvállalatnak - a ganz-mávagnak, a magyar hajó-és darugyárnak, a csepel autógyárnak, a hajtóművek és festőberendezések gyárának és a vörös csillag gépgyárnak - a termelés-és termelés-szerkezet átalakításához nyújtott segítséget. a munka-és üzemszervezésről szólva megállapította, hogy széles körben bevezették a „dolgozz hibátlanul, munkarendszert, a szervezési feladatokat fontosságuknak megfelelően kezelik a vállalatok.

a szakszervezethez tartozó vállalatoknál a munkások bére 1973-ban átlag 4-12 százalékkal, az alkalmazottaké 3-7 százalékkal nőtt, a kereseti arányok alakulása kedvező a munkások részére. a túlóra a kgm-üzemekben 2.64 százalékról 2.58 százalékra csökkent, de a kohászatban 14 százalékkal nőtt és több gépipari vállalatnál is jelentős emelkedés tapasztalható.

/folyt.köv./

- 33 -

15.25/um

NA 1540

bb 43./ ülést tartott ...folyt./um

a szociálpolitikai intézkedések közül kiemelte méhes Lajos a dolgozó anyák és sokgyermekes családok helyzetének javítására tett intézkedéseket. az üzemi gyermekintézmények fejlesztésére 46 vállalat 53 millió forintot fordított. a kedvezményes üdültetésben nőtt a fizikai dolgozók aránya, ennek további javításáért a szakszervezet 600-700 nyári beutalójegyet oszt széjjel pótlólag azoknak a vállalatoknak, ahol a fizikai dolgozók arányát megközelíti az általuk felhasznált beutalójegyek aránya. az üzemegészségügyben is jelentős a javulás, például friss szilikózismegbetegedés ma már ritkán fordul elő. az üzemorvosi ellátás azonban nem megfelelő: 57 főt állású üzemorvosi hely üres a vasiparban. évek óta tartó folyamat a balesetek számának csökkenése. az előző évhez viszonyítva most 7-8 százalékkal kevesebb volt a baleset, figyelemre méltó viszont a halálos balesetek gyakoribbá válása.

a jó vezető-és irányítómunka hatására tovább erősödött a szakszervezeti szervek és a tagság kapcsolata, a központi bizottság tavaly novemberi határozatában kiemelt - a vasas szakszervezethez tartozó 26 vállalat tevékenységére külön gondot fordítottak. az elmúlt két év alatt 40 fizikai munkás került függetlenített szakszervezeti funkcióba, tovább nőtt a munkások, a nők és a fiatalok aránya a választott testületekben./mti/

--

bb 45. tíz állami gazdaság társulása - új üzletház nyílt miskolcon

vid/um kz hgy

1973. december 18.

kereskedelmi társulást alakított a nagy-miskolci állami gazdaság kezdeményezésére borsod megye tíz állami gazdasága. a társulás - az állami gazdaságok kereskedelmi tevékenységének szervezését végző agromark közreműködésével - új elárusítóhelyet nyitott miskolcon. a városi tanács a díósgyőri városközpontban lévő és korábban vásárcsarnoknak használt épületet a társulás rendelkezésére bocsátotta. az ebből 3,5 millió forintot költséggel kialakított üzletházat kedden nyitották meg. mindazokat a cikkeket forgalmazza, amelyeket az állami gazdaságok előállítanak. az új kereskedelmi létesítmény megközelítőleg tízezer család bevásárlását könnyíti meg./mti/

--

15.35/um

KA-1545

bb 44. jégreszálltak a pelikánok - 300 000 kéve nádat aratnak a velencei tónál

vid/um kz hgy

1973. december 18.

meghízott a jég a velencei-tavon. munkához láttak a pelikán nevű nádarató kombájnnal. a három nagyteljesítményű gép már a jégen dolgozik, naponta több tízezer kéve nádat vág le. a tervek szerint az idény végéig több, mint 300 000 kéve nádat aratnak le a velencei-tónál./mti/

--

bb 47. üzletekben a „borsodi barna,”

vid/um kz hgy

1973. december 18.

az alig több mint egy éve működő borsodi sörgyár „borsodi barna,” néven 14 balin fokos sörkülönlegességet hozott forgalomba. az első szállítmányok kedden érkeztek meg az üzletekbe. az idén ezer hektoliter - mintegy kétszáz ezer palack - készül belőle. jövőre pedig már az igényeknek megfelelő mennyiségben gyártják./mti/

--

bb 49. az ifjúsági divatbizottság pályázata

1 sz/gk um 1e hgy

1973. december 18.

kedden a divattervező vállalatnál zsűrizték az ifjúsági divatbizottság pályázati felhívására beküldött ruházati cikkeket. a pályázati felhívásra összesen 687 különféle, a fiatalok izléses, olcsó öltözködését szolgáló ruhamodell érkezett. az első díjat bruckner anna, a divattervező vállalat munkatársa nyerte négyrészes, sportos ruhaösszeállításával.

a díjazott pályaműveket a jövő év elején divatmúbatókon láthatják majd a fiatalok, s ha a modellek elnyerik tetszésüket, akkor több szövetkezet, valamint a május 1. ruhagyár megkezdi sorozatgyártásukat./mti/

--

- 35 -

15.42/um

KA-1600

bb. 46. munkásnaggyűlés salgótarjánban a kubai forradalom 15. évfordulója alkalmából

vid/rj fm hgy

1973. december 18.

munkásnaggyűlést rendeztek kedden a kubai forradalom győzelmének közelgő 15. évfordulója alkalmából a budapesti rádió-technikai gyár salgótarjáni rádiótelefongyárában, dr. molnár béla, a hazafias népfront országos tanácsának titkára ünnepi beszédében méltatta a szocializmust építő testvéri kubai nép nagyszerű sikereit. üdvözölte az amerikai kontinens első szocialista országa és hazánk, valamint a többi szocialista ország között mind szorosabbá váló politikai, társadalmi, kulturális és gazdasági kapcsolatokat. elismeréssel szólt a kubai köztársaság politikájának következetes szocialista internacionalizmusáról.

a munkásgyűlésen részt vett és felszólalt floreal chomon mediavilla, a kubai köztársaság budapesti rendkívüli és meghatalmazott nagykövete, hangoztatta, hogy a kubai forradalom a nemzetközi imperializmus, elsősorban az amerikai egyesült államok legsötétebb reakciós erőinek minden gyűlölködő erőfeszítése, mesterkedése ellenére visszafordíthatatlan történelmi folyamatot indított el a kubai népnek és pártjának helytállása mellett ebben nem csekély része van a szovjetunió, és a többi testvéri szocialista ország, köztük a magyar népköztársaság önzetlen, internacionalista segítségének.

a gyár munkásai a kubai köztársaság budapesti nagykövetségének címzett táviratban üdvözölték a kubai köztársaság népét nemzeti ünnepe alkalmából. táviratot intéztek az országos béketanácshoz is, amelyben szolidaritásukat nyilvánították a chilei néppel, élesen tiltakozva a fasiszta katonai juntának a chilei nép legjobbjai ellen irányuló féktelen, gyilkos terrorja ellen.

kuba rendkívüli és meghatalmazott nagykövete a nap folyamán dr. molnár bélának, a hazafias népfront országos tanácsa titkárának, illés miklósnak, a nógrád megyei tanács általános elnökhelyettesének, szabó aladárnak, az mszmp salgótarjáni városi bizottsága titkárának társaságában - karácsony dezső vezérigazgató-helyettes kalauzolásával - megtekintette a rádiótelefongyárat, amelynek képviselői egyébként tárgyalásokat folytatnak salgótarjánban előállított rádiótelefon-állomások jövő évi kubai exportjáról. /mti/

--

15.45 rj

- 36 -

NA 16¹⁰

bb. 48. az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásáról tárgyalt a szakszervezetek békés megyei tanácsa

vid/rj fm hgy

1973. december 18.

az ifjúságpolitikai határozat végrehajtásának tapasztalatairól tárgyalt kedden a szakszervezetek békés megyei tanácsa.

megállapították: a legtöbb üzemben komoly eredményeket értek el a határozat végrehajtásában. a fiatal munkások észrevételeit köszönettel veszik, s a műszakilag jól képzett fiatalokat bevonják a műszaki irányításba. 5-7 tagú ifjúsági bizottság alakult a nagyobb üzemekben, ezenkívül megyeszerte 24 szakszervezeti ifjúsági klub tartalmas programmal könnyíti a fiatalok munkáját, tanulását.

a megye szocialista brigádjaiban csaknem 13 ezer fiatalot tartanak számon. a békéscsabai kötöttárugyárban egy év alatt 36 fiatal ujitását fogadták el, amelyek jelentős gazdasági eredményt hoztak. a vas-, ruha-, és építőipari szakmában eltörölték a gyakorlati időt. a szakmunkástanuló éveket is beszámítják a törzsgárda-tagságba és azóta kevesebb az elvándorlás. két év alatt 570 fiatal házastársat kapott 20-60 ezer forint vállalati hozzájárulást, kamatmentes hitelt lakásépítéshez. a fiatalok családalapítását azonban kevés üzem tudja konkrétan támogatni. kezdő kisfizetésből drága albérletben laknak a fiatal házaspárok, így rendkívül lassan gyűjthetik össze a lakásépítési alaptőkéjét. elsősorban e téren van még sok tennivaló, állapították meg az szmt ülésén, - és a munkakörülmények sem mindenütt felelnek meg a követelményeknek. különösen nehéz a több ezer bejáró tanuló, illetve munkásfiatal helyzete. békésben, - ahol csak második öt éves tervben kezdődött meg az iparosítás - a szervezett munkások körében sok a fiatal, márpedig ha munkájukra számítanak az üzemek, a róluk való gondoskodásban még nagyobbat kell előrelépni - hangoztatták az ülésen. /mti/

--

bb. 50. tizenhat százalékkal nőtt fogyasztási cikk importunk - jövőre: 80 000 személygépkocsi, nagyobb választék műszaki cikkek közül

t/sz/gk/rj ie hgy

1973. december 18.

1973-ban 30.5 milliárd forint értékben hoztunk be külföldről fogyasztási cikkeket, 16 százalékkal többet, mint 1972-ben - jelentette be dr. molnár istván, a belkereskedelmi minisztérium nemzetközi árucseretárgalmi főosztályának vezetője kedden sajtótájékoztatóján.

különösen egyes vegyes iparcikkek és ruházati termékek importja növekedett. a lakosság igényeinek kielégítésére, a választék bővítésére nagy mennyiségben vettünk felsőkötöttárut, divatárut, bőr- és diszmlcikkeket, háztartási vegyi termékeket. emelkedett az import élelmiszerek behozatala is. partnereink folyamatosan szállítottak például kávé - amelyből az idén 30 000 tonnát rendelünk -, és citromból is hasonló mennyiséget importáltunk. a korábbi évekenél kedvezőbb a banánellátás, ebben az évben 40 százalékkal többet vettünk, mint korábban, összesen 13.000 tonnát. /folyt.köv./

15.50 rj

- 37 -

NA 16¹⁰

bb. 50. / tizenhat százalékkal... 1. folyt./rj

az évi teljes belkereskedelmi forgalom 17.3 százaléka származik importból. az idei célokat teljesítették, ennek megfelelően 18 százalékkal emelkedett importunk a szocialista országokból és egyre többet vásárolunk a fejlődő országok piacairól is.

a szocialista partnerekkel bővült a belkereskedelmi választékszerzésünkkel különösen a kishatármenti forgalom növekedett. az államközi szerződések alapján 1973-ben 78 000 személygépkocsit szállítottak hazánkba kgst-beli partnereink, s a tervek szerint jövőre 80-82 ezret importálunk. a fejlődő országokból, így elsősorban az egyesült arab köztársaságból, algériából, szíriából. iránból mintegy 10.5 millió dollár értékben importáltunk 1973-ban fogyasztási cikkeket. összességében négy év alatt megháromszorozódtak vásárlásaink a 17 fejlődő országban. külkereskedelmünk egyik felfutó új piaca irán. az idén már körülbelül 3 millió dollárért szállítottak hazánkba textilárut, jersey méterárut, kötöttárut. jugoszláviával kishatármenti forgalmunk valamelyest visszaesett, de az árkérdések újraszabályozása után várhatóan ismét bővül majd mind importunk, mind exportunk.

mivel a tőkés országokban egyes nyersanyagok, késztermékek világpiacon ára nagymértékben megnőtt, külkereskedelmi vállalatok sok üzletet nem tudtak realizálni, az ártárgyalások hosszadalmassá váltak. többek között egyes kötöttárú gyapjuszövet, bőraru és fémhőneműk árai többszörösére emelkedtek, s az olajválság miatt a műszaki világpiacon áremelése is várható a közeljövőben. ezért fokozni kell a piacutató munkát, bővíteni kell importunkat a fejlődő országokból. a megfelelő hazai árszint tartása érdekében a jövő évben egyes importnyersanyagot tartalmazó termékeknel szükségessé válhat a központi költségvetési támogatás, árkiégszítés.

dr. molnár istván főosztályvezető a továbbiakban szólt az 1974. évi import-elképzelésekről is. várhatóan a belkereskedelem mintegy 10 százalékkal növeli a behozatalt, elsősorban a szocialista országokból. a kgst-országokból származó import bővítése érdekében a külkereskedelmi vállalatok belkereskedelmi partnereikkel együtt szervezettebb, rendszeresebb piacutató tevékenységet fejtenek majd ki. előreláthatólag a korábbinál jobb ellátás várható egyes műszaki cikkekből, vegyiárukból is. 1974-ben, akárcsak az idén, több új import és hazai tranzisztorizált termék, tisztítószert, autópórolási cikk kapható majd. a csehszlovákiai és romániai kishatármenti forgalom kiszélesítésével tovább bővítik a hazai választékot. ugyanakkor még mindig sok a probléma az alkatrészgyártás terén. ösztönözni kell a belföldi ipart is az alkatrészgyártás fokozására és a külkereskedelmi vállalatokat az import folyamatoságára. /mti/

16.00 rj

MA 1615

- 38 -

bb.51. előtérben az üzem-és munkaszervezés a borsodi tsz-szövetségeknél - Ülést tartott a borsod megyei tanács végrehajtó bizottsága

vid-fm/fé hgy

1973.december 18.

a borsod megyei tanács végrehajtó bizottsága kedden, december 18-án tartott ülésén a megye területén működő négy tsz-szövetség tevékenységét vitatta meg.

a beszámolókból kitűnt, hogy a szövetségek munkájának előtérben az üzem-és munkaszervezési kérdések kerültek. kiemelkedik ebből a tevékenységből a zárt termelési rendszerek kialakításának segítése, a szarvasmarha-program megvalósítása.

a tokaj-hegyaljai termelő és szakszervezetek területi szövetségének egyik fontos tevékenysége a tokaj-hegyaljai zárt borvidék rekonstrukciójának segítése. az érdekelt huszonnégy gazdaság részvételével társulást hoztak létre, s több mint kétezerhektáros szőlő helikopteres növényvédelmét valósították meg.

a szövetséghez tartozó tizennyolc tagszervezet részvételével mintegy két-és félmillió forintos tőkével kölcsönös támogatási alapot létesítettek a gazdálkodás átmeneti zavarainak elhárítására, a szervezetek hitelképességének javítására.

hasonló kezdeményezésről adott számot a dél-borsodi területi szövetség is. a megye alföldi részén gazdálkodó tsz-eket összefogó szövetség elsősorban a társulások szervezésére fordította erejét. három építő, egy gépjavitó, egy sertéshizláló társulást szerveztek. fontos feladatnak tekintik a szervezetek vezetői továbbképzését, a tagszervezetek részt vesznek az iskolák megsegítésében is. eddig hat termelőszervezet csaknem nyolcvanezer forinttal járult hozzá az általános iskolai oktatás korszerűsítésére szervezett akcióhoz. a végrehajtó bizottság megállapította, hogy mind a négy tsz szövetség területén kiemelt módon foglalkoznak a fiatalok és a nők helyzetével. különösen elismerésre méltónak tartották, hogy a legtöbb tsz-ben lehetővé teszik a nők szakmai képzését, gondoskodnak a sokgyermekes családokról és segítik a gyermekeiket egyedül nevelő anyákat. elismeréssel állapították meg, hogy szélesedik a szocialista munkaverseny, amelynek hatása az 1972-és év gazdasági eredményeiben is lemérhető. a vb felhívta a tsz szövetségek figyelmét a társadalmi tulajdon fokozott védelmére, a zárt rendszerű kukorica-cukorrépa-és burgonyatermesztés kiszélesítésére, továbbá pedig a gyenge adottságú tsz-eknél a husmarhatenyésztés fokozására. /mti/

15.55./fé

MA 1615

- 39 -

bb.53. huszonhét műtermes lakás a csongrád megyei képzőművészeknek

vid-fm/fé hfy

1973.december 18.

Csongrád megye képzőművészeti élete egyre pezsgőbb, az alkotók munkásságával a fővárosban és az ország más vidékein is megismerkedhetik a tárlat látogató közönség, - hangsúlyt kaptak a csongrád megyei tanács végrehajtó bizottságának kedden szegeden tartott ülésén, ahol a megye nagy hagyományú képzőművészeti életét részletesen elemezték. Ismertették például, hogy hódmezővásárhelyen tornyai és medgyessy, szentesen koszta műveit állandó tárlatokon tekinthetik meg az érdeklődők. A szegedi galériában nemcsak a régen e városban élt művészek, hanem a mai alkotók művei is kiállításra kerülnek. Ezenkívül a megye muzeumaiban évente 90 - 100 képzőművészeti kiállítást rendeznek. A szegedi nyári tárlatot csaknem huszezen, a vásárhelyi őszi tárlatot több mint tizezren tekintik meg évente. Nagysikerűek a megye falvaiban egyre többször megrendezett ismeretterjesztő kiállítások is, amelyek a megyében élő művészek alkotásait mutatják be.

Az alkotás feltételei az elmúlt években nagyot változtak. Tornyai egykori kukoricagóré, „műterme”, helyett szegeden tíz, hódmezővásárhelyen tizenhat, szentesen egy műtermes lakás épült a művészeknek, elősegítve ezzel letelepedésüket is a területen. A fiatalok munkáját, akik még nem rendelkeznek önálló műteremmel, szegeden és hódmezővásárhelyen kollektív műtermek segítik. A művészeti alap tagjai igénybevehetik a vásárhelyi és a mártélyi alkotóházakat is.

A helyi tanácsok vásárlásokkal, a nagyobb tárlatokhoz kapcsolódó, erkölcsi és anyagi elismerést jelentő díjakkal, munkajuttalmakkal serkentik az alkotók tevékenységét.

A megye művészei kölcsönös kiállítások, cseretanulmányutak szervezésével külföldi kapcsolataikat is kiépítették. A szegediek odesszával, szabadkával, a vásárhelyiek jerevánal, a franciákkal, a makóiek a jugoszláviai vajdasági képzőművészek egyes csoportjaival működnek együtt. A vb ülésén rámutattak arra, hogy a további külföldi kapcsolatokat elsősorban a testvérmegyékkel, testvérvárosokkal igyekeznek majd kiépíteni. A határozatok a képzőművészeti élet továbbfejlesztésére újabb kiállítótermek építését, újabb díjak alapítását, képzőművészeti pályázat kiírását szorgalmazzák./mti/

16.10./fé

- 40 -

NA 16²⁰

bb 52. tanácskoztak a járműipari vállalatok igazgatói

t ni/tm um ie hgy

1973. december 18.

Kedden tartották az Ikarus karosszéria és járműgyárban a kohó-és gépipar közlekedési alágazatának igazgatói értekezletét. A vitaindító beszámolót dr. Betlej Sándor kohó-és gépipari miniszterhelyettes tartotta.

A járműipari vállalatok 1973. évi várható termelési értéke 26.6 milliárd forint - mondta a miniszterhelyettes - és ez tíz százalékkal több, mint az 1972-es eredmény. Az alágazat fejlődési üteme 3 százalékkal meghaladja a gépipar átlagos termelésnövekedési ütemét. Különösen kiemelkedő a közúti járműprogramban közvetlenül részvevő vállalatok több mint 20 százalékos termelésfelfutása. Az alágazat nyereségszintje 4.4 százalékkal nőtt, ez viszont alacsonyabb a gépipar ez évi átlagos nyereségnövekedésénél.

Az exportnövelésről szólva megállapította a miniszterhelyettes, hogy a szocialista export a termelés ütemének növekedésével arányosan, az Ikarus-nál azt meghaladó mértékben emelkedett. A dollárelszámolási kivitel összességében a tavalyihoz hasonlóan alakul, a legdinamikusabban a gáz-és szén kivitel növekedett, a terveknek megfelelő a csepel autógyár és a magyar vagon és gépgyár tőkés exportja, a magyar hajó és daru-gyár a vártnál kedvezőbb eredményeket ért el. Ebben az évben mind a belföldi, mind a külföldi pótalkatrész-szállítás kedvezően alakult.

A közúti járműprogram beruházásainak második szakaszában némi lemaradás tapasztalható - mondta dr. Betlej Sándor. A lemaradás elsősorban a gépi berendezések beszerzésénél mutatkozik, de ez nem veszélyezteti a jövő évi termelési tervek teljesítését.

A jövő feladatairól szólva fontosnak tartotta a miniszterhelyettes, hogy - mivel a költségek döntő hányada anyagköltség - meg kell vizsgálni a drága importanyagok és alkatrészek helyettesítésének módjait. A vállalatoknak felül kell vizsgálniuk állóeszközállományukat, annak csökkentésével költséget takaríthatnak meg, ezzel együtt az újonnan belépő gépi kapacitások kihasználtságát a lehető legrövidebb időn belül biztosítani kell. Külön kiemelte, hogy a munka-és üzemszervezésben akkor születnek komoly eredmények, ha azok kifejezésre jutnak a munkás-alkalmazotti arány jelentős eltolódásában a termelésben közvetlenül részvevők javára.

/folyt.köv./
16.15/um

- 41 -

NA 16²⁵

bb 52./ tanácskoztak ...folyt./um

a beszámoló után a vezérigazgatók és igazgatók hozzászólásaikban többek között felhívták a figyelmet, hogy a nyugati export jelentős növelését a megbízhatóbb, jobb minőségű hazai öntvény-és alkatrészellátás biztosítaná. biznak abban hogy a beruházásoknál a gépi berendezések importja meggyorsul, és ezzel együtt még kedvezőbben alakulnak az alágazat termelési feltételei. /mti/

--

bb 54. az árvízvédekezési felkészülésről és az öntözés fejlesztéséről tárgyalt az országos vízgazdálkodási bizottság

t sb/gg um ie la

1973. december 18.

az országos vízgazdálkodási bizottság kedden ülést tartott, amelyen megtárgyalta az 1974 évi ár-és belvízvédekezési felkészülésről kidolgozott jelentést. megállapította, hogy a vízügyi szervek, a védekezésben együttműködő minisztériumok és területi szervezetek megtették a szükséges intézkedéseket egy esetleges árvíz-vagy belvízvédekezésre. a veszélyeztetett szakaszokon felülvizsgálták a védőműveket, s a népgazdaság lehetőségeihez mérten, rendszeresen védik a művek megerősítési munkáit. megszervezték már a folyók jég-megfigyelését ellátó szolgálatot, s a jégtörő hajók is készen állnak az esetleges védekezésre. a hidro-meteorológiai előrejelzésektől függően, 30 százalékos jégzajlás esetén a nagyobb jégtörő hajókat bajor és mohács térségében, a kisebbeket a tiszán és mellékfolyóin, valamint a rábán állítják munkába. a magyar-jugoszláv vízügyi megállapodás alapján öt jégtörő hajót az országhatár és a dráva torkolata közötti jugoszláv duna-szakaszra vezényelnek.

az országos vízügyi hivatal előterjesztésére a bizottság megvizsgálta a vízgazdálkodás környezetvédelmi feladatairól készített koncepciót. ebből kitűnik, hogy a vízgazdálkodásban már átfogó intézkedéseket tettek a felszíni és a felszín alatti vízkincs védelmére, a vízlépcsők, a víztárolók és egyéb vízügyi létesítmények hasznos, környezetformáló szerepének érvényesítésére.

/folyt.köv./

16.55/um

16.17.00

- 42 -

bb 54./ az árvízvédekezési...folyt./um

az ipar koncentrálódása és gyors fejlődése - különösen a vegyipar rohamos növekedése -, a mezőgazdaság kemizálása, a koncentrált állattartó telepek építésének elterjedése és a településekről származó mind nagyobb mennyiségű szennyvizek azonban tovább növelik a folyók és tavak elszennyeződésének veszélyét. a bizottság megállapította, hogy a koncepció megfelelő alapot ad az emberi környezet védelmének különösen fontos területén a vízgazdálkodásban megvalósítandó hatékony és tervszerű intézkedésekre.

az országos vízgazdálkodási bizottság értékelte a hazai öntözés helyzetét. megállapította, hogy a mezőgazdasági üzemek öntözési kapacitásának kihasználása évről-évre javul, s az idén volt a legnagyobb, 76 százalékos. előrehaladás tapasztalható az öntözések gyakoriságában is, ugyanis sok gazdaság az idényben már három-négy alkalommal öntözte földjeit. a bizottság az ovh és a mém javaslatainak figyelembe vételével felkérte az illetékes szerveket, hogy az ötödik ötéves terv időszakára dolgozzák ki a gazdasági szabályozóknak olyan komplex rendszerét, amely az öntöző-berendezések jobb kihasználására, az új, gépi erővel mozgatott berendezések és a korszerű felületi öntözési módszerek szélesebb körű elterjesztésére ösztönözi a mezőgazdasági nagyüzemeket. /mti/

--

bb 55. a magyar kereskedelmi kamara elnökségének ülése

sl/tr um la

1973. december 18.

a magyar kereskedelmi kamara elnöksége kedden ülést tartott. megvitatta a tőkés szerszámgépxport növelésének megoldást igénylő problémáit, tárgyalt a gazdaságos termelés fokozását segítő kamarai akcióról és elkészítette a következő évi munkatervet. az elnökségi ülésen résztvevő huszár istván, a minisztertanács elnökhelyettese is. /mti/

--

- 43 -

16.58/um

a szerkesztőségek figyelmébe!

a mai bb 49.sz.hírünk /az ifjúsági divatbizottság pályázata/ első bekezdésének harmadik sorában a szöveg helyesen:

/mti/...összesen 87 /nyolcvanhét/ különféle....
--

ebb 56. magyar-vietnami barátsági nagygyűlés jászózsán

vid/um fm la 1973. december 18.

a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front megalakulásának 13. évfordulója alkalmából kedden magyar-vietnami barátsági nagygyűlést tartottak a szolnok megyei jászózsán. a nagygyűlésen részt vett dang tran ngoan, a vietnami demokratikus köztársaság budapesti nagykövetségének első titkára és nguyen thanh, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének másodtitkára. kóródi bélának, a jászberényi járási pártbizottság titkárának ünnepi beszéde után felszóltak a vietnami vendégek is./mti/
--

bb 57. pénteken temetik bors ferencet

gg um zs la 1973. december 18.

bors ferencet, a mokép elhunyt igazgatóját december 21-én 14 óra 30 perckor temetik a farkasréti temetőben./mti/
--

bb 59. a lengyelország című folyóirat

fk um zs la 1973. december 18.

szerkesztői kedden a lengyel kultúra helyiségében köszöntötték és megjutalmazták azokat, akik a lap részére a legtöbb előfizetőt gyűjtötték. a fogadáson a folyóirat főszerkesztője, zdislaw romanowski üdvözölte a díjazottakat. jelen volt a posta vezérigazgatóság részéről dr. palotás magda igazgatóhelyettes./mti/
--

- 44 -

NA 17⁵⁰

bb 58. nagy részvétellel bucsúztatták tatabányán kaszás istvánt

vid/um fm la 1973. december 18.

kedden a tatabányai újtelepi temetőben nagy részvétellel bucsúztatták a gépkocsibaleset következtében elhunyt kaszás istvánt, a szakszervezetek országos tanácsának, valamint a bányaiipari dolgozók szakszervezete elnökségének tagját, a tatabányai szénbányászszakszervezeti bizottságának titkárát. a hamvasztás előtti gyászszertartáson sok ezren vettek részt. ott voltak a szakszervezetek országos tanácsának, a bányaiipari dolgozók szakszervezetének, a komárom megyei és a tatabányai párt-, állami-és tömegszervezeteknek a képviselői.

az országos szervek, intézmények nevében komár andrás, a bányaiipari dolgozók szakszervezetének titkára bucsúzott kaszás istvántól. a helyi szervek és a gyászoló család képviselőjében dr. gál istván, a szénbányák igazgatója mondott bucsúszavakat. a ravatalt - a bányászhimnusz hangjai közepette - koszorúkkal borították el a gyászolók./mti/
--

bb 60. a tudománypolitikai bizottság látogatása a semmelweis orvostudományi egyetemen

um la zs 1973. december 18.

a kormány tudománypolitikai bizottsága kedden látogatást tett a semmelweis orvostudományi egyetemen, ahol dr. antoni ferenc, az egyetem rektora beszámolt az egyetem szervezési és kutatási munkájáról, feladatairól. a látogatáson részt vett dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese, dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter, dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter, dr. erdey-gruz tiber, a magyar tudományos akadémia elnöke, köpeczi béla, az mta főtitkára, szita jános miniszterhelyettes, a nemzetközi gazdasági kapcsolatok titkárságának vezetője és sebestyén jános, az omfb ügyvezető elnökhelyettese./mti/
--

- 45 -

17.38/um

NA 17⁵⁰

bb 61. szocialista együttműködési szerződés az állatorvos-
tudományi egyetem és az állami gazdaságok között

t sb/pá um ie la

1973. december 18.

dr. Kovács Ferenc, az állatorvostudományi egyetem rektora, Klenczner András, az állami gazdaságok országos központjának vezérigazgatója és Ozvald László, az agárdi állami gazdaság igazgatója kedden szocialista együttműködési szerződést írt alá. Ennek megfelelően az egyetem kutató és oktató munkával segíti az állami gazdaságokban az állategészségügyi munka fejlesztését, a gazdaságok pedig az egyetemi hallgatók gyakorlati oktatásához adott támogatással viszonzják a segítséget. A több évre szóló szocialista együttműködési szerződés alapján 1974. január 1-től - a most elfogadott munkaterv szerint - kezdik meg

h a kétoldalu kapcsolatok fejlesztését. /mti/

--

vbb 62. munkások a népfrontban

vid/um f m la

1973. december 18.

eszmecsereére hívták meg kedden a dorogi szénbányákhoz azokat a munkásokat, akik tisztséget töltenek be a helyi és a környező községek népfrontbizottságaiban. Több mint száz ilyen fizikai munkás - nagyobb részük bányász - dolgozik a szénbányák üzemében. Tőlük kérdezték meg, hogyan lehetne az eddigénél több munkást bevonni a népfrontmozgalomba. A munkások eszmecserején részt vett szentistványi gyuláné, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, Havas Miklós, a Komárom megyei népfrontbizottság titkára és Kroszner László, a dorogi szénbányák igazgatója is.

A megbeszélés résztvevői javasolták, hogy az üzemi szak szervezeti bizottságokkal építsenek ki szoros kapcsolatot a népfrontbizottságok. A munkások sikeresnek tartották azokat az üzemi gyűléseket, amelyeket korábban a népfront szervezett az üzemi munkahelyeken. Ezeket a munkásokat közvetlenül érintő ügyeket is megvitatták. Most javasolták, hogy a népfront megbízottai újra látogassanak el az üzemekbe, gyárakba és tájékoztassák a dolgozókat az üzemi gyűlések óta elért eredményekről. /mti/

--

- 46 -

17.45/um

NA 1800

bb 63. a magyar szolidaritási bizottság

tm um zs la

1973. december 18.

delegációja az AAPSO /afrikai egység szervezet/ meghívására Kairóba utazott. A küldöttséget Harmati Sándor, a magyar szolidaritási bizottság elnöke vezeti. /mti/

--

bb 64. a DVK elnökének köszönő távirata

pá um zs la

1973. december 18.

Dr. Nguyen Huu Tho, a Dél-Vietnami Nemzeti Felszabadítási Front központi bizottsága elnöksége, s a Dél-Vietnami Köztársaság ideiglenes forradalmi kormánya mellett működő tanácsadó testület elnöke, elhagyva Magyarországot légúterén, a repülőgép fedélzetéről Losonczi Pálnak, az elnöki tanács elnökének küldött táviratában mondott őszinte köszönetet azért a testvéri vendégszeretetért, amelyet a Dél-Vietnami Köztársaság küldöttsége hazánkban tett látogatásakor élvezett. Kifejezte azt a kívánságát, hogy a magyar nép, a magyar szocialista munkáspárt vezetésével, még nagyobb eredményeket érjen el a virágzó és boldog Magyarország építésében. /mti/

--

bb 65. Ülést tartott a tanácsai koordinációs bizottság

pr/mm um zs la

1973. december 18.

Dr. Papp Lajos államtitkárnak, a minisztertanács tanácsai hivatala elnökének vezetésével kedden a parlamentben ülést tartott a tanácsai koordinációs bizottság. Megvitatta a Heves megyei tanács végrehajtó bizottságának tevékenységéről szóló beszámolót, valamint a minisztertanács tanácsai hivatalának a beszámolóhoz - saját, továbbá több minisztérium vizsgálata alapján - készített ellenőrző jelentését. A bizottság hasznos ajánlásokat tett a megyei végrehajtó bizottság munkájának fejlesztésére és felhívta az érdekelt minisztériumok figyelmét azokra a problémákra, amelyek megoldásához a Heves megyei tanácsnak a központi szervek támogatására van szüksége. Részt vett és felszólalt az ülésen Oláh György, az MSZMP Heves megyei bizottságának első titkára, és Fekete Győr Endre, a megyei tanács elnöke is. Ezt követően a koordinációs bizottság elfogadta 1974. évi munkatervét. Jövőre napindjén szerepel többek között három megyei tanács végrehajtó bizottságának beszámoltatása a tanácsok államigazgatási tevékenységéről, valamint az érdekelt minisztériumoknak a hatósági eljárások egyszerűsítése érdekében tett intézkedéseiről szóló jelentés megvitatása. /mti/

--

17.48/um

- 47 -

NA 1800

öb 66. baráti találkozó a szovjet kultúra és tudomány házában

t gy/gg um zs la

1973. december 18.

Kedden délután baráti találkozó színhelye volt a szovjet kultúra és tudomány háza, ahova az egyik legnépesebb MSZBT tagcsoport - a csepel vas és fémművek dolgozói - látogattak el. az iparvállalatoktól érkezett 200 dolgozó először megtekintette a kulturcentrum kiállításait: a szovjet grafika, szobrászat és iparművészet remekeiből válogatott bemutatókat és szjázriszti mérnök mikro-miniaturáinak nagyszerű kiállítását.

ezután a színházteremben J. J. Bagyul, a szovjet baráti társaságok szövetségének magyarországi képviselője, a szovjetunió budapesti nagykövetségének első titkára üdvözölte a kedves vendégeket, majd Borbély Sándor, a CSEM pártbizottságának első titkára beszélt az MSZBT tagcsoport tevékenységéről. a vendégek és vendéglátók népművészeti ajándékokat nyújtottak át egymásnak. /mti/

--

bb. 67. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig;

la/rj

1973. december 18.

35. hajtóvadászat
36. elhunyt hernádi andrás
37. szemtanút keres a fővárosi főügyészség
38. mentesítő vonatok
39. humusz szénből
40. elhunyt halász károly
41. a rendőrség kérése
42. kitüntetés
43. a vasas szakszervezet kv ülése
44. jégre szálltak a pelikánok
45. új üzletház miskolcon
46. munkásnaggyűlés salgótarjánban
47. üzletekben a „borsodi barna„
48. az szmt békés megyei ülése
49. az ifjúsági divatbizottság pályázata
50. fogyasztási cikk import
51. a borsod megyei tanács vb ülése
52. a járműipari vállalatok igazgatóinak tanácskozása
53. műtermes lakások
54. az országos vizsgázóképzési bizottság ülése
55. a kereskedelmi kamara elnökségének ülése
56. magyar-vietnami barátsági naggyűlés
57. pénteken temetik bors ferencet

/folyt.köv./

18.30 rj

- 48 -

NA 1840

bb. 67. / a belföldi ... 1. folyt./rj

58. kaszás istván bucsuztatása
59. lengyelország - folyóirat
60. a tudománypolitikai bizottság látogatása az orvostudományi egyetemen
61. szocialista együttműködési szerződés
62. munkások a népfőntban
63. kairóba utazott a szolidaritási bizottság küldöttsége
64. a difk elnökének köszönő távirata
65. a tanácsi koordinációs bizottság ülése
66. baráti találkozó
67. hírjegyzék

/mti/

bb 68. dr. bíró józsef hazaérkezett moszkvából - a külkereskedelmi miniszter nyilatkozata

t sl/mm umla

1973. december 18.

Dr. bíró józsef külkereskedelmi miniszter kedd este hazaérkezett moszkvából, ahol aláírta Magyarország és a Szovjetunió 1974. évi árucsereforgalmi jegyzőkönyvét.

Hazaérkezése után a miniszter nyilatkozott az MTI munkatársának. elmondotta, hogy a magyar-szovjet áruforgalom jövőre ismét jelentős mértékben, 10-11 százalékkal növekszik, s számottevően túlhaladja a kétmilliárd rubelt. e forgalom nagyságrendje, s nem utolsósorban külkereskedelmünk struktúrája lényegében meghatározza egész népgazdaságunk fejlődését, megteremti a fejlődés fontos feltételeit. továbbra is a szovjetunióból szerezzük be a népgazdaságunk számára legfontosabb alapanyagokat. igen jelentős tényező az is, hogy a kapitalista világban végbemenő inflációs folyamat és nyersanyaghiány a szocialista országokkal és különösen a szovjetunióval folytatott stabil kereskedelmi kapcsolatok révén lényegében nem érezteti hatását a magyar gazdasági életben. jövőre tovább növekszik a szovjetunióból származó nyersolajimportunk; az idei 5,4 millió helyett 1974-ben már 5,7 millió tonna olaj érkezik, ezenkívül mintegy 400 ezer tonna fűtőolajat és gázolajat is importálunk a szovjetunióból. továbbfolytatódik a villamosenergia importja is, amelynek mennyisége jövőre ismét eléri a 4,2 milliárd kilowattórát. mindezt változatlan áron kapjuk, tehát a tőkés országokban tapasztalt ugrásszerű áremelkedések jövő évi kereskedelmi forgalmunkat sem érintik.

/folyt.köv./
19.55/um

- 49 -

NA 2000

bb 68./ dr. biró józsef ...folyt./um

a kooperáció is tovább bővül a két ország között. jövőre kezdjük meg a szállításokat a szovjetunióban épülő azbesztkombináthoz, s folytatjuk közreműködésünket a cellulóz-kombinát építésében. később mindkét kombinát termékeiből is részesülünk. tovább bővül az autóipari együttműködés. a korábbi 300 ezer helyett jövőre már 400 ezer közöttük százezer új típusú zsiguli kocsihoz szállítunk alkatrész-készleteket, s természetesen ennek megfelelően növekszik az alkatrészekért járó gépkocsik mennyisége is. a számítástechnikai együttműködés keretében 1974-ben 30 kis-számítógépet szállítunk és 18 nagyobb - n 20-as és n 30-as - típusú számítógépet hozunk be a szovjetunióból.

mezőgazdaságunk számára a szovjetunió igen értékes gépeket szállít. az idei 1.300 helyett jövőre 1.850 kombájn érkezik, ezenkívül 4.400 szovjet gyártmányú kerekes traktort is importálunk. a szovjetunió viszont az ideinél is nagyobb piacot jelent a magyar autóbuszok számára. az idei 4.700 busz helyett 1974-ben 5.900 ikarusz buszt exportálunk a szovjetunióba. gyógyszer-exportunk mintegy 15 százalékkal növekszik. borból is jelentékenyen növeljük szállításainkat felhasználva az idei jó termés lehetőségeit.
/mti/

--

vbb 69. időjárásjelentés

mm um la

1973. december 18.

a meteorológiai intézet jelenti 1973. december 18-án, kedden 19 órakor:

enyhe idő

várható időjárás szerda estig: változóan felhős, az évszakhoz képest enyhe idő. elszórtan futó havazás, szerdán a nap második felében a dunántúlon már eső. mérsékelt, időnként élénk, szerdán fokozatosan megerősödő nyugati-déli-nyugati szél. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szerdán plusz 3 - plusz 8 fok között./mti/

--
- 50 -

NA 2010

bb 70. hazaérkezett belgiumból dr. romány pál

gg um zs la

1973. december 18.

dr. romány pál, az mszmp központi bizottságának tagja, a kb osztályvezetője hazaérkezett belgiumból, ahol a magyar szocialista munkáspárt képviselőjében részt vett a belga kommunista párt XXI. kongresszusán. a ferihegyi repülőtéren kozári józsef, a kb osztályvezetője fogadta./mti/

--

bb 71. a belföldi szerkesztőség híreinek jegyzéke 18.00 órától zárásig:

um la

1973. december 18.

68. hazaérkezett dr. biró józsef
69. időjárásjelentés
70. hazaérkezett dr. romány pál
71. hírjegyzék

--

- 51 -

- v é g e -

készült az mti belpolitikai szerkesztőségében

főszerkesztő: burján sándor

ügyeletes szerkesztő: halasi györgy

szerkesztők: koncz antal
lakatos erzsébet

21.40/um

NA 2142